SILESIA
Pracownia Śląska
52293
II
SL.

I. WSZECHSŁOWIAŃSKA

WYSTAWA

FILATELISTYCZNA

NUMIZMATYKI

PAMIĄTEK

Z PLEBISCYTU i POWSTAŃ ŚLĄSKICH

KATOWICE

od 5 do 13 maja 1934 r.

Dąbrowski 34.

Ze strony Komitetu Wystawowego poleca się następujące Restauracje, Kawiarnie oraz Hotele:

1) Restauracja „Dworzec Kolejowy I i II. Kl.“, właśc. Jan Wyrzyc, Katowice,
2) „ „Carlton“, właśc. Karol Lukaszek, Katowice, Poprzeczna 5,
3) „ „Zamkowa“, Katowice Rynek 6
4) „ „Pod Koleją“, Katowice ulica Wojewódzka 15,
5) Kawiarnia „Astorja“, Katowice ul. Marjacka (obok dworca kolejowego),
6) „ i Cukiernia „Europa“, Katowice Rynek 12,
7) „ „ Józef Przybyła, Katowice, ul. św. Jana 9,
8) Mleczarnia Zdrowia, właśc. H. Kulpok, Katowice, Dworcowa 13,
9) Hotel „Pod Złotą Gwiazdą“, Katowice ul. Starowiejska
10) Hotel „Europejski“, Katowice, Marjacka 15

Pijcie i żądajcie wszędzie Piwo Tyskie.

Pijcie i żądajcie wszędzie koniaki i likiery
f-my Meisner i Poniecki

Szczegółowe ogłoszenia wewnątrz Katalogu.

Pracownia Śląska

I. Wszechsłowiańska

Wystawa Filatelistyczna

NUMIZMATYKI

Pamiątek z plebiscytu i powstań śląskich

w KATOWICACH

od 5. do 13. maja 1934 r.

z okazji

15. letniej rocznicy wybuchu pierwszego powstania śląskiego

i

II. Wszechpolskiego Zjazdu Filatelistów w Katowicach

Redakcja Komitetu Wystawowego:
Benisz Jan Żmidziński Leszek Koza Józef

Nakład: Śląski Związek Filatelistów, Katowice.

Protektorzy Wystawy:

J. W. Pan Minister Poczt i Telegrafów pułk. inż. Emil Kaliński
J. W. Pan Wojewoda Śląski Dr. Michał Grażyński
J. Eks. Ks. Biskup Stanisław Adamski
J. W. Pan Generał Dywizji Śląskiej Dr. Józef Zając
J. Eks. Ks. Biskup Sufragan Dr. Teofil Bromboszcz
J. W. Pan Marszałek Sejmu Śląskiego Konstanty Wolny.

52293
II

Komitet organizacyjny, wykonawczy i kierownictwo wystawy.

Leszek Żmidziński
Benisz Jan
Bernstein Artur
Bukajło Franciszek
Feige Franciszek
Koza Józef
Lortz Jan
Mathea Stefan
Podgórecki Franciszek
Schöpp Adolf
Sojecki Zygmunt
Szyler Władysław
Wiśniowski Władysław
Wiśniowski Józef

Protektor Wystawy
Wojewoda Śląski Dr. Michał Grażyński.

KOMITET HONOROWY:

JWP. Antonowicz Kazimierz	Nacz. Wydz. Dyr. Ceł, Mysłowice.
Bajda Andrzej	Prez. Kontr. Państw. Katowice.
P. Felicjan Bałaban	Podpułkownik Min. Spraw Wojskowych
Baran	Insp. Szkół, Katowice.
Barnet Franciszek	Nacz. Wydz. Dyr. Ceł, Mysłowice.
Bargieł R.	Podkomisarz
Inż. Bernstein P.	Dyr. Fabryki kwasu, Hajduki
Dr. Benisz Adam	Radca Wyż. Urzędu Górn. Katowice.
Dr. Bielec Józef	Katowice
Biolik Franciszek	Starosta w Lublińcu.
Bocheński Władysław	Starosta w Bielsku
Buliński Wiktor	Nadkomisarz P. P.
Bredscheider Alfred	Dyr. Lignozy N. G. Szafranka, Katowice.
Brooks G. S.	Prez. Firmy Giesche Sp. Akc. Katowice.
Brodniewicz Stanisław	Komisarz P. P.
Buzek	Nacz. Dyr. Donnesmark.
Czylok Antoni	Dyr. Szkoły Handl. Katowice.
Hr. Choiński-Dzieduszycki Jan	Lwów
Chomrański Marjan	Nacz. Urzędu. P.
Ciszewski	Gen. Dyr. Hohenlohe., Wełnowiec
Chmielewski—Wieniawa Czesław	Poseł, Katowice, Młyńska 2.
Czaplicki Wincenty	Radca Miejski, Katowice, Poprzeczna 2.
D-r. Dudziński Jan lekarz	Nowy Sącz
Datoń	Radca Wojew. Katowice, Województwo.
Dr. Dąbrowski Włodzimierz	Poseł, Katowice.
Monsignore Caccia Dominioni	Maggiordomo di S. S. Citta del Vaticano
Dziubiński Antoni	Nacz. Wydz. Katowice.
Dr. Dobrowolski Tadeusz	Konserwator, Województwo, Katowice.
Dr. Franta Stanisław	Katowice
Filar Ludwik	Radca Dyr. Pol. Katowice
Dr. Frendl Agenor	Prezes Sądu Apel. Katowice, Słowackiego
Ficowski	Emer. Pułkownik — Mysłowice
Dr. Francic	Dyr. Gimn. Państw. Katowice Mickiewcza.
Grzbiela Jan	Katowice — Piotrowice
Gebhard	Wicedyr. Pol. Państw. Katowice.
Gajdas Emil	Poseł
Ks. Grin	Cieszyn
Gaethke	Nacz. Dyr. Firmy Giesche Sp. Akc.
Gorączko E.	Dyrektor " " " "
Grosser Otton	Dyr. Kol. Państw. Katowice
Grzesik Karol	Poseł, W. Hajduki
Tad eusz Gryżewski	Warszawa
Halpar	Poseł, Cieszyn
Dr. Herlinger Marjan	Katowice
Dr. Hlond Jan-lekarz	Katowice, Piłsudskiego 6
Imiela E.	Katowice — Wizytator
Jodko-Narkiewicz Witold	Prezes. Dyr. Ceł. Mysłowice
Dr. Jarczyk Henryk	Nacz. Lek. Sp. Brackiej Katowice.
Jeziorski Józef	Podinspektor Policji Państw.
Dr. Jarosz Tadeusz	Starosta w Pszczynie.
Juzwa	Radca Wojew. Katowice.
Dr. Kudlicki	Del. Tow. Przyj. Nauk.
Inż. Kosydarski F.	Poseł na Sejm Warszawski
Kankofer Antoni	Prezes Wydz. Skarb. Katowice
Dr. Karczewski Tadeusz	Burmistrz miasta Mysłowic
Kapuściński Stefan	Poseł
Kawa	Radca Wojewódzki
Dr. Kisiała Jerzy	Starosta w Cieszynie.
Korol Józef	Starosta w Tarnowskich Górach.
Dr. Kostka Edward	Nacz. Wydz. personalnego — Katowice
Dr. Kocur Adam	Prez. Miasta Katowice
Inż. Konopczyński Adam	Katowice
Kornke Rudolf	Poseł Król. Huta
Kowarzyk W.	Radca — Prezes Zw. Fil. Lwów
Karkoszka Jan	Poseł
Kuźma Paweł	Poseł
Dr. Kujawska	Poseł
Krasnodębski Stefan	Generalny Dyrektor
Kuczyński	Radca Górniczy
Kupczyński Tadeusz	Radca Nacz. Wydz. W. i O. P. Deleg. Z. C

. Lieut. Col. R. N. W. Larking	Farnborough, Anglja.
Laskowski Konstanty	Poseł na Sejm Warszawski.
Leligdowicz L.	Pułk. i Nacz. Min. Poczt. i Telegr. Warszawa
Lortz Jan	Radca Woj. i Prez. Zw. Powst. Katowice
Dr. Lewandowski Zygmunt	Prokurator, Katowice.
Ligoń Stanisław	Profesor, Katowice
Łowińska Wanda	Katowice
Mikstein Stanisław	Profesor, Kraków.
Hrabia Mol Aleksander	Warszawa
Malawski Zygmunt	Prezes Wyż. Urzędu Górn.
Majewski Stanisław	Zast. Prezesa Wyż. Urzędu Górn.
Dr. Michejda Władysław	Adwokat, Katowice.
Inż. Morawski F.	Katowice.
Hrabia Mielżyński Maciej	Pułkownik
Michejda	Cieszyn
Mec. Niklewski Marjan	Toruń
Niedziela	Kom. Policji Śląsk.
Polański Włodzimierz	Kustosz Muzeum Poczt. i Teleg. Warszawa
Piętka Józef	Poseł na Sejm Śląski
Dr. Plackowski	Starosta w Cieszynie
Pittner Józef	Major
Dr. Przybyła Adam	Prezydent m. Bielska.
Popiel Stefan	Nacz. Wydz. Op. Społ. Katowice
Piechaczek	Nadkom. Policji Państw. Katowice
Przybyła Jan	Redaktor
Pogorzelski Wacław	Inżynier
Pampuch Piotr	Dyr. Biura Sejmu
Popiel Stefan	Pułk. Prezes Dyr. Poczt i Telegr. Katowice.
Rumun Edward	Redaktor i Prezes — Katowice
Dr. Ręgorowicz Ludwik	Warszawa
Dr. Robel Zygmunt	Naczelnik Śl. Urz. Woj.
Roy' E'. Tomas	Inżynier
Ks. Bolesław Rosiński	Katowice
Rzepka	NaczelnikGminy Mała-Dąbrówka
Richter Roman	Wicestarosta — Katowice
Dr. Roszak Stanisław	Lekarz.
Inż. Rudowski Szymon	Katowice.
Ryczkowski Stanisław	Nacz. Wydziału.
Szonert Włodzimierz	Nacz. Wydz. Dyr. Ceł, Mysłowice.
Szeffer Leopold	Generalny Dyrektor Sp. Akc. „Lignoza“
Sobolewski Marjan Cyrus	Wiceprez. Kontr. Państwa
Szpaltenstein Wincenty	Prez. Miasta Król.-Huty.
Książe Sapiecha Paweł Florjan	Bilcza-Złota
Inż. Serog Ignacy	Gen. Dyrektor Żywiec.
Sikora Jan	Podkomisarz. Policji Państw., Mysłowice
Starzyk Jan	Podinspekt. Policji.
Dr. Saloni Tadeusz	Wicewojewoda, Katowice
Dr. Seidler	W. Starosta.
Szaliński Tadeusz	Starosta.
Szatko Józef	Prezes Sądu Administr.
Dr. Sachanek Witold	Prezes Prok. Generalnej
Dr. Sęczyk Karol	Lekarz.
Skarzyński Witold	Katowice.
Dr. Stark Tadeusz	Adwokat
Sznapka R.	Naczelny Dyr. S. T. R. Z.
Strzelczyk Marjan	Dyrektor.
Skudlarz St.	Wiceprezydent Miasta Katowice.
Stadnikiewicz Tadeusz	Dyrektor.
Świstuń Karol	Dyrektor Banku Polskiego, Katowice
Szturc Rudolf	Nadkom. Policji, Katowice
Major Xawery Stefański	Komend. Okręg. Warsz. Zw. Strzel. Warszawa.
Ty mieniecki Stefan	Dyrektor Polskiego Radja, Katowice
Warchomiak Stanisław	Dyrektor.
Tokarski Marjan	Prokurator.
Weimar L. H.	Warszawa.
Dr. Wierzbiański Stanisław	Nacz. Wydziału
Wyględa Jan	Starosta.
Witczak Józef	Poseł i adwokat
Wojnar Jerzy	Dyrektor.
Wierzchowski Kazimierz	Prezes Sądu Okręgowego.
Zagórowski Romuald	Dyrektor.
Żółtaszek Józef	Główny Komend. Pol. Wojew. Śląsk.

KOMITET ORGANIZACYJNY

LESZEK ŻMIDZIŃSKI
Prezes Śląskiego Związku Filatelistów
Przewodniczący Komitetu

Jan Benisz
Naczelnik Urz. Skarb., Prezes K. P. H.
Przewodniczący działu pamiątek śląskich i numizmatyki

Franciszek Feige
Wiceprezes
Związku Powstańców Śląskich

i KIEROWNICTWO WYSTAWY:

Franciszek Podgórecki
porucznik

Franciszek Bukajło
lekarz weter.

Władysław Wiśniowski
skarbnik Śl. Z. F.

Józef Koza
sekretarz Śl. Z. F.

Adolf Schöpp
Naczelnik poczty

Artur Bernstein
Dyrektor

Władysław Szyler
sekretarz Śl. Z. F.

Józef Wiśniowski

Propagandowe Znaczki Wystawowe

Nalepki wykonane w 5-ciu kolorach, sprzedawane po 5 gr. na rzecz funduszu wystaw.

Znaczki Wystawowe

20 gr. szary z czerwonym nadrukiem
30 gr. czerwony z czarnym nadrukiem

Z okazji I. Wszechłowiańskiej Wystawy Filatel. w Katowicach, Ministerstwo P. i T. wydało powyższe dwa znaczki, które można nabyć w urzędzie pocztowym na terenie Wystawy.

Medal Wystawowy:

a) pozłacany z dyplomem na złoty
b) „ „ „ „ pozłacany
c) srebrny
d) bronzowy.

Dyplomy honorowe. Listy pochwalne.

SĄD KONKURSOWY

(J U R Y)

DZIAŁ FILATELJI.

Dr. med. Jan Dudziński, Nowy Sącz
Inż. Walter Fussgänger, Żywiec
Profesor Antoni Łaszkiewicz, Warszawa
Stanisław Krzyżanowski, Toruń
Profesor Stanisław Mikstein, Kraków
Prezes Włodzimierz Rachmanow, Warszawa
„ Leszek Żmidziński, Katowice

DZIAŁ NUMIZMATYKI i PAMIĄTEK z POWSTAŃ ŚL.

Prezes Związku Powstańców Śl. Jan Lortz
Kierownik działu D. K. P. Stefan Mathea
Porucznik Franciszek Podgórecki.

REGULAMIN JURY

I. Wszechsłowiańskiej Wystawy Filatelistycznej w Katowicach.

— I —

§ 1.

Jury składa się z 10 członków — 7 dla działu filatelji i 3 dla działu numizmatyki i pamiątek z powstań śląskich — zaproszonych przez Komitet Organizacyjny. Jury wybiera z pośród siebie przewodniczącego i sekretarza.

Kwestje rozstrzyga Jury większością głosów. W razie równości głosów decyduje głos przewodniczącego. Decyzja Jury jest bezapelacyjna. Żadnych wyjaśnień o swojej decyzji wystawcom Jury nie udziela.

§ 2.

Do wolnej dyspozycji Jury są przeznaczone:

a) medale pozłacane z dyplomem na złote.
b) medale pozłacane z dyplomem na pozłacane.
c) medale posrebrzone,
d) medale bronzowe,
wydawane przy odpowiednich dyplomach,
e) dyplomy honorowe,
f) dyplomy pamiątkowe.

§ 3.

Komitet Organizacyjny ma prawo przyznać medale pamiątkowe eksponatom wystawionym poza konkursem.

§ 4.

Nagrody honorowe Jury dodaje do przysądzonych już medali jako nagrody dodatkowe. Nagrody honorowe mogą być przeznaczone do odpowiednich grup.

§ 5.

Jury przy ocenie eksponatów przyjmuje pod uwagę:

a) studjum i wiedzę fachową wystawcy wykazaną w przedstawionym eksponacie,
b) opracowanie zbioru wzgl. eksponatu,
c) umiejętne i estetyczne rozmieszczenie znaczków,
d) dobór i piękno wystawionych egzemplarzy i ich autentyczność,
e) kompletność zbioru,
f) charakter propagandowy eksponatów,
g) wartość materjalną zbioru.

§ 6.

Wystawcy obowiązani są, dać kompletny dostęp do swych zbiorów i w razie potrzeby—wyjaśnienia o dostawionych objektach.

§ 7.

O rezultatach swych prac Jury formuje protokół, podpisany przez wszystkich członków Jury, który następnie oddaje Komitetowi Organizacyjnemu do przechowania i ogłoszenia rezultatu.

§ 8.

Dyplomy na wydane medale będą podpisywane przez prezesa i wszystkich członków Jury oraz przez prezesa i sekretarza Komitetu Organizacyjnego.

§ 9.

Jury rozpoczyna swą pracę 7. maja 1934 r. z takiem wyrachowaniem, ażeby w dniu 10. maja mieć możność ogłoszenia rezultatów konkursu.

§ 10.

Jury dla narad swoich musi mieć odpowiedni lokal, do którego wstęp osobom postronnym jest bezwarunkowo wzbroniony. Żadne postronne wpływy na członków Jury wzgl. na ich decyzję nie są dopuszczalne.

Fa Poppers, Przemyśl, Mickiewicza 11

Poleca znaczki na Ziemiach Polskich oraz zagraniczne do najrzadszych okazów po cenach nader przystępnych. Cenniki i oferty darmo. Stoisko na wystawie.

Teren Wystawy:

Gmach Województwa Śląskiego.

PARTER

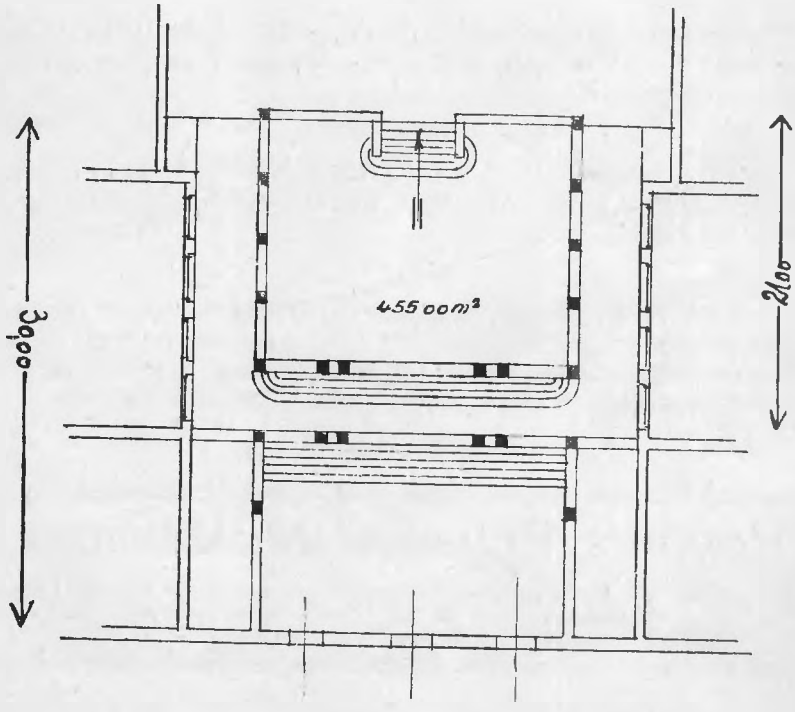

II PIĘTRO

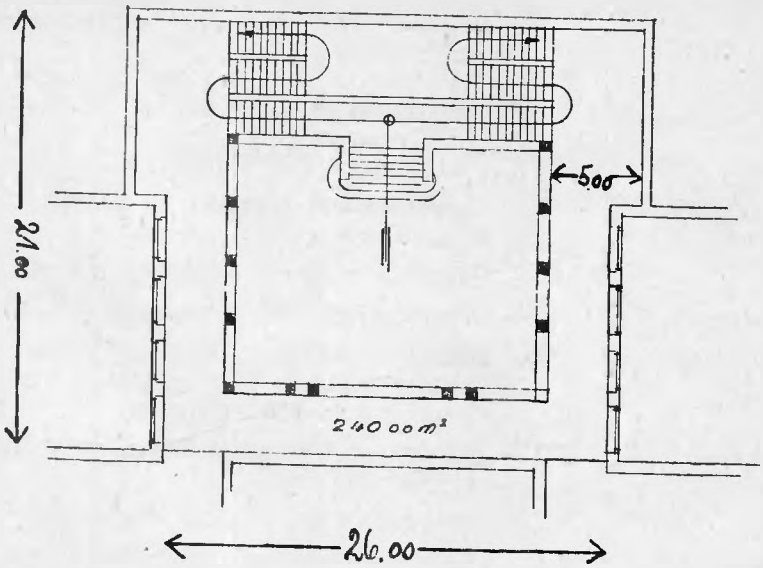

I PIĘTRO.

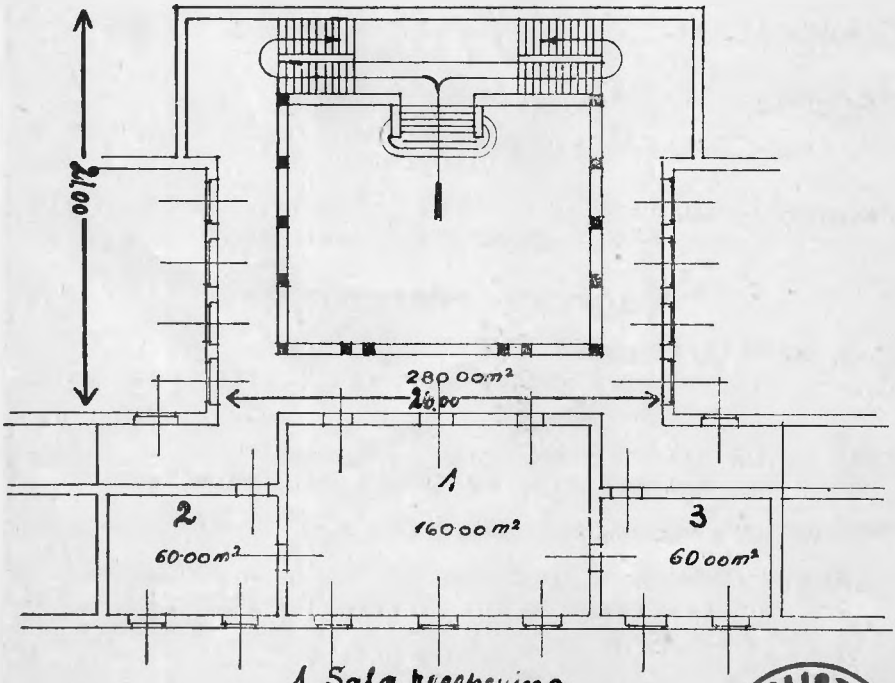

1 Sala recepcyjna
2-3 " boczna

ŚL. BIBLIOTEKA PUBLICZNA * KATOWICE

Program Wystawy:

Sobota, 5 maja g. 16.30 Uroczyste otwarcie wystawy w Gmachu Województwa Śląskiego dla zaproszonych Gości.
1) Muzyka orkiestry Policji Państw.
2) Śpiew — Chór Echo
3) Przemówienia
4) Koncert ork. Policji.

Niedziela, 6 „ 9.— Uroczyste nabożeństwo w kościele Garn. w Katowicach.

„ 10.— Oficjalne otwarcie wystawy dla publiczn.

Poniedziałek, 7 „ 11.— Wycieczki do Hut i Kopalń

„ 20.— Uroczyste zebranie Śląskiego Związku Filatelistów w hotelu Europejskim ul. Marjacka Goście mile widziani.

Wtorek, 8 „ 20.— Zebranie towarzyskie Filatelistów w hotelu Europejskim.

Środa, 9 „ 16.— Posiedzenie Jury (Sądu konkursowego).

Czwartek 10 „ 12.— Ogłoszenie nagród.

Piątek 11 „ 16.— Dzień Młodzieży: Zebranie Filatelistów — Referaty w salach szkoły powszechnej im. Marsz. J. Piłsudskiego. Prelegent p. Prezes L. Żmidziński.

Sobota 12 „ 19.— Zjazd Związku Stowarzyszeń Filatelistycznych w Polsce.

Niedziela 13 „ 19.— Zamknięcie wystawy.

„ 21.— Wspólny bankiet i rozdanie nagród w hotelu Europejskim.

Pragnący wziąść udział w bankiecie zechcą łaskawie zgłosić o powyższym przy kasie wystawowej.

Nagrody Honorowe:

L. H. WEIMAR, Warszawa
obraz olejny Stachowskiego za najlepszy zbiór państw niesłowiańskich.

DYR. ARTUR BERNSTEIN — puhar kryształowy
za najlepszy zbiór wystawiony przez panię.

JAN WITKOWSKI, Poznań—luksusowy album do znaczków polskich.

„IKAROS" Białystok — dwie bezpłatne prenumeraty „Ikaros" na okres ukazywania się „Podręcznika Polskich Znaczków Pocztowych".

PROGRAM

II. Wszechpolskiego Zjazdu Filatelistów

podczas

I. Wszechsłowiańskiej Wystawy Filatelistycznej

w Katowicach od 5. — 13. maja 1934 r.

SOBOTA, DNIA 12. V. 34 r.

Otwarcie Zjazdu o godz. 19-tej w hotelu Europejskim.

Porządek obrad:

1) Zagajenie i przywitanie gości.
2) Wybór przewodniczącego i sekretarza Zjazdu.
3) Zbadanie mandatów delegatów przybyłych na Zjazd.
4) Sprawozdanie z działalności tymczasowego Zarządu.
5) Wybór nowego Zarządu.
6) Sprawa utworzenia kapituły odznaczeń dla zasłużonych filatelistów polskich i postanowienia nadania medalu.
7) Sprawa podania do władz centralnych o wydanie zarządzenia ochronnego przeciw fałszerzom urzędowo wydanych znaczków pocztowych, urzędowych stempli i naklejek.
8) Sprawa wysyłki telegramów hołdowniczych.
9) Uchwalenie czasu i miejsca następnego Zjazdu,
10) Wolne wnioski.
11) Zakończenie obrad.

DOTACJE NA RZECZ WYSTAWY:

Toruński Związek Filatelistów	Zł.	340.—
Dyr. Artur Bernstein	„	100.—

Organizacja Filatelistów w Polsce.

Na członków Centralnego Związku Stow. Filatelistycznych w Polsce

Zgłosili się:

Bydgoski Związek Filatelistów, Bydgoszcz
Koło Filatelistów, Radzyn Podlaski
Kołymyjski Klub Filatelistów, Kołomyja
Kościański Zw. Filatelistów „Kosfil" Kościan
Lwowskie Tow. Filatelistów, Lwów
Śląskie Stow. Filatelistów, Katowice
Stowarzyszenie Filatelistów, Kielce
Wileński Zw. Filatelistów i Numizmatyków, Wilno
Związek Filastelistów „Silesia", Bielsko
Związek Filatelistów w Toruniu

Do centralnego Związku nie przystąpili dotychczas:

Koło Filastelistów, Grudziądz
Polski Związek Filatelistów, Warszawa
Słowiański Klub Filatelistów, Warszawa
Wielkopolski Klub Filatelistów, Poznań.

Międzynarodowe:

Międzynarodowy Związek Filatelistów i Korespodentów „Unja" Warszawa, ul. Hortenzja 1.

Światowa Unja Zbieraczy T. U. K. (Tutmonda asocio Kolektanta Warszawa-Żolibórz ul. Marymoncka 1 c. m. 43.

Towarzystwo Filatelistów „Ikaros", Białystok, ulica Warszawska 108.

W organizacji są:

Stowarzyszenie Filatelistów, Stanisławów
„ „ Przemyśl

Organizacje młodocianych przy wyższych szkołach:

Koło Filatelistów przy Państw. Gimn., Rohatyn
„ „ „ Collegium Marjanum, Wadowice-Kopiec.

SŁOWO WSTĘPNE.

Pierwszy wszechpolski zjazd filatelistów w Toruniu wybrał w dniu 27. V. 33 r. jako miejsce następnego zjazdu Katowice.

Walne Zebranie Śląskiego Związku Filatelistów uchwaliło dnia 2. 10. 33 r. z okazji tego zjazdu oraz ku uczczeniu 15-letniej rocznicy wybuchu pierwszego powstania śląskiego urządzić wystawę o zakroju szerszym aniżeli dotychczasowe krajowe wystawa tego rodzaju.

Aby filatelję polską posunąć o krok dalej, postanowiono więc urządzić dla filatelji wystawę wszechsłowiańską, przyłączyć do niej specjalne działy numizmatyki i pamiątek z powstań śląskich.

Zamiar tej imprezy ogłoszono w prasie, co wzbudziło wielkie zainteresowanie w kołach filatelistów nietylko w kraju lecz i zagranicą. Dla wystawy pamiątek z plebiscytu i powstań śląskich objawiło się szczególnie zainteresowanie wśród społeczeństwa śląskiego.

Protektorat honorowy raczył łaskawie przyjąć J. W. Pan Minister P. i T. pułk. inż. Emil Kaliński.

Przyjęcie protektoratu przez p. Wojewodę Śląskiego D-ra Michała Grażyńskiego, J. Eks. Ks. Biskupa Adamskiego, p. Marszałka Sejmu Śląskiego Konstantego Wolnego, p. Generała Dr. Józefa Zająca i Ks. Biskupa Sufragana Dr. Bromboszcza oraz życzliwie ustosunkowanie się miarodajnych władz centralnych, wojewódzkich i miejscowych, przyczyniło się w wielkiej mierze do zrealizowania powziętej uchwały.

Komitet wystawowy podejmując sie organizacji tej imprezy czynił to z pobudek czysto ideowych w tem przekonaniu, ze należy pomimo zastoju gospodarczego, przyczynić się do zwalczenia krysysu według najlepszych sił i dołożyć choć skromną cegiełkę do gospodarczej odbudowy naszej ojczyzny przez bezinteresowną i twórczą dla niej pracę.

Filatelja, rozpowszechniona w wszystkich państwach kulturalnych jest dość poważnym czynnikiem gospodarczym, którego obroty przedstawiają się w cyfrach miljonowych. Ożywienie ruchu filatelji w Polsce powinno przysporzyć państwu dochody. Wystawa sama jest dla skarbu państwa źródłem dochodu, dała robotnikowi zarobek, ożywiła ruch kolejowy i turystyczny przyciągając gości z całej Polski i zagranicy do Katowic.

Celem wystawy filatelistycznej jest spopularyzowanie filatelji wśród społeczeństwa i młodzieży przez zapoznanie szerszego ogółu z ideą filatelji.

Dział numizmatyki obejmuje zbiory monet i pieniędzy papierowych, zawiera bardzo cenne eksponaty z ziemi piastowskiej i osiągnie bezsprzecznie swój cel naukowy.

Wystawie pamiątek z plebiscytu i powstań śląskich przoduje hasło:

„Poległym braciom na chwałę!
Żyjącym ku pamięci!
Dzieciom naszym za przykład!

LESZEK ŻMIDZIŃSKI.
Powstaniec

Spis eksponatów Filatelji.

Eksponaty Rządowe.

MUZEUM POCZT I TELEKOMUNIKACJI, WARSZAWA.

Portrety wykonane ze znaczków:

Prezydenta Rzeczypospolitej I. Mościckiego,

Pierwszego Marszałka Polski J. Piłsudskiego.

1. Poczta Polowa Legjonów Polskich.

A. ZNACZKI.

Znaczki poczty Legjonów wydane w r. 1914 przez N. K. N. wykonane sposobem typograficznym w arkuszach obejmujących w 4 ch poziomych rzędach 32 szt. obydwóch wartości:

a) 5 hal. — do listów poleconych
b) 10 „ — „ „ pieniężnych.

Arkusze, fragmenty arkuszów, bloki, parki, pojedyńcze egzemplarze niestemplowane, oraz stemplowane na całostkach i wycinkach z uwzględnieniem różnych typów stempli, datowników a także pieczątek poczty polowej Leg. Polskich.

c) przepołowiony znaczek Leg. 10 hal., użyty jako znaczek 5-cio hal. (na fragmencie kartki polow. austr.).

Znaczki Odz. Krak. N. K. N. wyd. w marcu 1915 roku odbijane na opałografie:

I. wyd. format większy 10 i 20 hal.
II. „ „ mniejszy. Oryginalny arkusik zawierający znaczki 10 hal. (3 egz.), 20 hal. (2 egz.), 50 hal. (1 egz.) i 1 kor. (1 egz.), razem 7 znaczków.

B. CAŁOSTKI.

Kartki polowe L. P. różnych wydań, z uwzględnieniem typów odznaki legjonów (litera „S“, litera „L“, większe i mniejsze odznaki, różne umieszczenie odznaki na kartce i t. p.) oraz tytułowych napisów figurujących na tych kartkach, wykonanych bądź wyłącznie w języku polskim, lub też w językach polskim i niemieckim („Poczta Polowa Legjonów“, „Poczta Polowa Wojsk Polskich“, „Karta Polowa“, „Karta Polowa Pocztowa“, „Poczta Polowa“, „Pocztówka Polowa“, „Pocztówka“, „Karta Polowa Legjonów“—Feldpostkarta“, „Karta Polowa Legjonów—Feldpostkorrespondenzkarte“itp.)

Różne inne druki poczty polowej Legjonów,, jak to koperty do listów pieniężnych, poleconych, potwierdzenia odbioru pism, zawiadomienia P. P. o nadesłanych przesyłkach, blankiety listowe i t. p.

C. ZNACZKI — NALEPKI NA RZECZ LEGJONÓW.

Wartość w groszach. Orzeł bez korony 10 gr.
Nalepki wzorowane na powyższym znaczku. Wartość w halerzach.

Orzeł z koroną 2, 5, 10 i 20 hal. Ząbkowane i niezą̨bkowane w różnych odmianach koloru.

Okrągłe nalepki wyd. na cele humanitarne Legjonów i Samarytana.

a) do naklejania na przesyłki pocztowe 2 hal.
b) wydrukowane na kartkach polowych.

Znaczki — nalepki z napisem: „Królestwo — Legjonom 1914/15" i t. p.

D. STEMPLE.

Odbitki różnych typów pieczątek poczty Strzeleckiej i Legjonowej („Strzelecka Komenda Etapowa poczta polowa" typ I i II; „Poczta Polowa I Brygady Legjonów Polskich", „Poczta Polowa L. 1" i t. p.).

Odbitki datowników 4-ch urzędów poczty polowej obsługujących Legjony Polskie N-ry 118, 355, a następnie 378 i 389.

Różne inne datowniki pocztowe na całostkach Legjonowych jak naprz. Urzędów poczt. na Węgrzech, na ziemiach b. Król. Kongr. (Obozy koncentracyjne).

Odbitki stempli z odręcznie wpisanemi datami t. zw. poczty „erarjalnej", na różnych całostkach, ofrankowanych znaczkami austrjackiemi (Miechów, Wolbrom i t. p.).

Kartki, które nie przeszły przez poczty polowe z odbitkami pieczątek organizacyj, które trudniły się doręczeniem korespondecji, jak naprz. „Polska Organizacja Skautowa Oddział Piotrkowski".

Zbiory generalne i specjalizowane.

2. POLSKA.

LOUIS HENRI WEIMAR, WARSZAWA.

Zbiór nagrodzony na wystawie w Toruniu w roku 1933 złotem medalem i puharem Ministerstwa P. i T., na wystawie międzynarodowej „Wipa" 1933 r. w Wiedniu uzyskał medal srebrny-pozłacany.

Wystawiona jest część zbioru składająca się z 850 arkuszy.

a) Znaczki wydania 1860 r. nieużywane i skasowane z specjalnem uwzględnieniem kolorów i odmian płytow, po części na oryginalnych listach,

b) Zbiór znaczków z nadrukiem „Poczta Polska“ z r. 1918 na znaczkach okupacji niemieckiej (pojedyńcze bloki i arkusze) uporządkowane w-g pracy profesora Miksteina,

c) Zbiór krakowskiego wydania z r. 1919, „Poczta Polska“ na austrjackich znaczkach.

3. BRACIA MARJAN I ALFONS NIKLEWSCY, TORUŃ.

Zbiór uzyskał na II. Wszechpolskiej Wystawie w Toruniu medal złoty oraz nagrodę honorową.

Zbiór Polski obejmujący 14 albumów, zawiera znaczki stemplowane parki, paski, czworobloki przeważnie niestemplowane (1000 sztuk całostek) i zbiór arkuszy. Na uwagę zasługuje zbiór dopłat (porta) z czasu 1918 do 1920 r. zbierany przeważnie na oryginalnych przekazach pieniężnych. Cały zbiór Polski oddany do wglądu Jury i zainteresowanych nim P. T. Filatelistów.

Na sztalugach umieszczono tylko znaczki korpusu Muśnickiego, dopłaty miejscowe 1918—1920 i części zbiory, z którego na szczególną uwagę zasługuje 5 arkuszy wydania prowizorji poznańskich z sierpnia 1910 r. ilustrujących dokładnie wszystkie w wydaniu tem zachodzące błędy

4. PROFESOR STANISŁAW MIKSTEIN, KRAKÓW.

Eksponat nie był dotychczas wystawiony.

Poza konkursem.

Próbnodruki, oryginały, kurjoza i falsyfikaty znaczków Komisji Rządzącej P. K. L.

5. ALBERT NEUMANN, BIAŁA—BIELSKO.

Część zbioru znaczków Polskich składających się z wydań z przedrukiem „Poczta Polska“ na znaczkach austrjackich (Krakowskie i Lubelskie wydanie), oraz na znaczkach okupacji niemieckiej. Pozatem znaczki wydania Polskich Poczt Kozularnych, Port Gdańsk 1925 r. w czworoblokach i komplet poczty wojskowej Korp. Gen. Dowbór-Muśnickiego.

6. NOTARJUSZ JARZĘCKI, LUBAWA — POM.

Zbiór Polski w-g albumu Witkowskiego z uwzględnieniem odmian kolorów. Wszystkie znaczki niestemplowane.

7. WOJCIECH MORAWSKI, p. GARBÓW KOŁO LUBLINA.

„Błędy i usterki na znaczkach polskich z wydań hal. — Kor., fen.—mark. i markowych“. Zbiór ten jest opracowany indywidualnie nie oparty na opisach i opracowaniach obcych. Eksponaty stanowią podstawę do mającej się niebawem ukazać pracy pod tytułem powyżej podanem.

8. D. GERLIC, WARSZAWA.

Zbiór ten otrzymał na II. Wszechpolskiej Wystawie w Toruniu srebrny medal.

Błędnodruki, próbnodruki i falsyfikaty znaczków polskich.

9. HENRYK BEROWICZ. ŁÓDŹ.

Zbiór obejmuje polskie znaczki w czworoblokach z uwzględnieniem odmian kolorów, papieru i ząbkowań. Na całość składa się kompletne wydanie Górnego Śląska, prócz tego fragmenty innych wydań.

10. WŁADYSŁAW NOWOTARSKI, ŻYWIEC.

„Port Gdańsk", obejmuje wszystkie znaczki wydania Gen. Dyrekcji Poczt i Telegrafów, a rozmieszczone w ten sposób, że kasowane są po jednym egzemplarzu, a czyste w czworoblokach. Nadto obejmuje eksponat kilka wadliwych przedruków, jeden czworoblok o podwójnym przedruku i 2 sztuki odwrotek (10 i 25 gr.), wreszcie 6 całostek.

11. JÓZEF MÜLLER, BIAŁA K/BIELSKA.

Obraz ze znaczkami „Poczta Polska", wydanie Krakowski, 441 sztuk do ogłoszenia, jakie miało być ogłoszone w czasopismach filatelistycznych.

Obraz oszklony ze znaczkami Olkusz, Miechów i Wolbrom. Koperty oryginalne ze znaczkami austrjackiemi jako pierwsze na terenie Polski, kasownik kauczukowy z ręcznie wpisaną datą, istniały od 2. — 14. września 1914 r.

2 obrazki ze znaczkami „Poczta Polska", serji prawdziwych i urzędowo nie wydanych.

Śląsk.

12. BRACIA MARJAN I ALFONS NIKLEWSCY, TORUŃ.

Zbiór Górnego Śląska obejmuje oprócz normalnych wydań wszelkie odmiany nadruków, typów, błędnodruków, całostek i kompletne wydanie Komisji Plebiscytowej w Opolu z lutego 1920 r.

13. DR. JÓZEF TISLOWITZ, KRAKÓW.

Zbiór ten obejmuje znaczki plebiscytowe Śląska Cieszyńskiego wydane przez Polskę, Czechosłowację i Komisję Międzynarodową. Pozatem wydania znaczków władz powstańczych i Ministerstwa Poczt i Telegrafów.

14. LESZEK ŻMIDZIŃSKI, KATOWICE.

Poza konkursem.

Znaczki z ziemi śląskiej z specjalnym uwzględnieniem odmian, koloru, papieru i ząbkowań.

Poczta Miast Polskich.

15. LOUIS HENRI WEIMAR, WARSZAWA.

WYDANIE KOMITETU OBYWATELSKIEGO MIASTA WARSZAWY.

Zbiór nagrodzony na wystawie w Toruniu w r. 1933 złotem medalem i puharem Ministerstwa P. i T., na wystawie międzynarodowej „Wipa 1933" w Wiedniu uzyskał medal srebrny-pozłacany.

Zbiór znaczków z r. 1915 z specjalnem uwzględnieniem próbno druków i błędnodruków w blokach i całych arkuszach oryginalnych.

16. FRANCISZEK ZWICK, NOWY—TOMYŚL, WLKP.

WYDANIE KOMITETU OBYWATELSKIEGO MIASTA WARSZAWY, POZATEM SOSNOWIEC I PRZEDBÓRZ.

Wielki zbiór specjalizowany, zawiera znaczki nieużywane i stemplowane z uwzględnieniem próbnodruków, błędnodruków, wszelkich odcieni kolorów, rysunków i tłów odmian, odmian w nadrukach, papieru, typów, barw i wszelkich kasowników K.O.M.W. i policyjnych. Zbiór zawiera dużo znaczków przepołowionych, czworobloków i oryginalnych arkuszy. Pozatem znaczki K.O.M.W. wszelkich wydań na listach originalnych i listy z stempelkami opłaty po wycofaniu znaczków K. O. M. W. z obiegu.

17. J. CZERWONOBRODA, WARSZAWA.

Lokalne poczty polskie.
(Eksponat do sprzedaży).

Litwa Środkowa.

18. A. PACHOŃSKI, WARSZAWA.

Zbiór znaczków składający się z 60 kart zestawiony według własnego katalogu z uwzględnieniem wszelkich odmian, barw i ząbkowań po części w czworoblokach.

19. LOUIS HENRI WEIMAR, WARSZAWA.

Zbiór nagrodzony na wystawie w Toruniu w r. 1933 złotem medalem i puharem Ministerstwa P. i T., na wystawie międzynarodowej „Wipa" 1933 w Wiedniu uzyskał medal srebrny-pozłacany.

Część zbioru znaczków z nadrukiem „Litwa środkowa„ na znaczkach litewskich z uwzględnieniem odmian, błędnodruków w blokach i całych arkuszach.

20. FRANCISZEK MULARSKI, PORUCZNIK, WILNO.

Zbiór ten obejmuje wszystkie znaczki przedrukowe Litwy kowieńskiej pojedyńczo i w blokach, pozatem próbnodruki i cały komplet znaczków Litwy środkowej z uwzględnieniem błędnodruków.

21. HENRYK BRANCEWICZ, WILNO.

Zbiór obejmuje komplet znaczków Litwy Środkowej wszystkich oficjalnych wydań jakoteż próbnodruki, błędnodruki z uwzględnieniem odmian barw rodzaju papieru, ząbkowań, wadliwego perferowania, dwojakiego ustawienia klisz w arkuszu i odwrotek.

Poczta Polowa Legjonów.

22. WYSTAWCY:

Dr. med. Jan Dudziński, Nowy Sącz,

Major Xawery Stefański, Warszawa,

Profesor A. Łaszkiewicz, Warszawa.

Zbiór jest umieszczony przy eksponatach Muzeum Poczt i Telekomunikacji.

Poza konkursem.

Zbiór ten, na 16 kartonach z depozytu Muzeum Poczt i Telekomunikacji, ilustruje pocztę polową Legjonow z 1914 r.

23. INŻ. G. HANDWERGER, TOMASZÓW—MAZ.

Zbiór znaczków i całostek polowej poczty Legjonów Polskich 1914—1918, I. i II. Brygady oraz poczty strzeleckiej w Kieleckim 1914 r. z szczególnem uwzględnieniem kasowników legjonowych N-ry 118. 355, 378 i 389.

24. NACZELNIK JAN BENISZ, KATOWICE.

Zbiór poczty Legjonów Polskich.

25. A. B. PIASKOWSKI, WARSZAWA.

Francuska poczta polowa w Polsce w 1812 r.

Już kampanja napoleońska w r. 1812, idąc przez Polskę na Moskwę korzystała z urządzeń poczt polowych. Kwatera francuskiej poczty polowej była wówczas między innemi w domu rodziców Adama Mickiewicza.

Gdy po wojnie światowej, dnia 11 kwietnia 1919 r. powróciły do kraju wojska Gen. J. Hallera, przywiozły z sobą także urządzenia francuskich poczt polowych p. n. „Tresor et Poste" oznaczone numerami: 20, 28, 112, 136, 155, 195, 197 i 198 (plansza nr. 25). Numerację tę zmieniono w kraju na 20/310, 28/302. 112/303, 136/304, 155/305, 195/306, 197/307, 198/308, 309 i 311 i przydzielono francuskie poczty polowe do polskich poczt polowych, w następującym porządku: 302/29. 303/30, 304/34, 305/41, 306/32. 307/31, 308/33, 309/1. Gł. p. p. i 310/40 (patrz plansze Nr. 25 i 55). Czas istnienia każdej franc. p. p. w Polsce podany statystycznie na schematach nr.: 40/44 i 50. O ile — polskie poczty pol. spełniały wyłącznie czynności pocztowe, to francuskie jeszcze i skarbowe, do czego miały cały szereg dodatkowych stempli i pieczęci podanych na kartonach 33, 34 i 35. Historja fr. p. p. oparta jest na poszukiwaniach archiwalnych, drukach, dokumentach urzędowych, informacjach b. funkcjonarjuszów fr. p. p. licznych rekwizytach poczt., listach, kopertach, ilustracjach, pocztówkach i t. d. Historja fr. p. p. w Polsce została odznaczona medalem srebrnym — pozłacanym (vermeil) na wystawie w Paryżu w roku 1925 i także złotem medalem na Wszechpolskiej Wystawie w Warszawie w roku 1928 i dodatkowo honorową nagrodą Związku Ofic. Rez. Rzeczp. Polsk. Okręg. Warszawa.

26. Polska Agencja Pocztowa w Konstantynopolu.

Po wielkiej wojnie światowej, gdy Polska nawiązała stosunki dyplomatyczne i handlowe z Turcją, dał się odczuć brak odpowiednich połączeń pocztowych między obu krajami. Chcąc częściowo zaradzić temu, Polska otworzyła w czerwcu 1919 r. własną agencję pocztową w Konstantynopolu, celem przesyłania do Polski i odwrotnie przesyłek pocztowych obywateli polskich i obcych. Agencja ta czynną była 19 miesięcy, t. j, do sierpnia 1921 r. Pocztę przesyłano przez kurjera dyplomatycznego. Działała sprawnie. Widomymi pamiątkami po Polskiej Agencji pocztowej w Konstantynopolu pozostały trzy emisje znaczków pocztowych, przedrukowane w Warszawie słowem „Levant" i jedna emisja przedrukowana (200 serji) w Konstantynopolu literami „P. P. C.". Eksponat zawiera źródłową historję agencji w Konstantynopolu, oraz bogaty materjał dokumentowy, ilustrujący jej działalność jako to: oryginalne listy, znaczki stemple, kwity, raporty i td.

27. Państwa Słowiańskie.

DYREKTOR ARTUR OTTO BERNSTEIN, KATOWICE.

BOŚNIA I HERCEGOWINA.

Zbiór specjalizowany znaczków czystych i stemplowanych z uwzględnieniem odmian typów, barw i ząbkowań. Specjalnie

i szczegółowo zostało uwzględnione wydanie w roku 1906. Zbiór zawiera szereg mało znanych wydań próbnych w różnych kolorach oraz błędnodruki.

28. ALBERT NEUMAN, BIAŁA—BIELSKO.

BOŚNIA I HERCEGOWINA

Kompletny zbiór w pojedyńczych sztukach.

29. DR. MED. JÓZEF MAZUREK, KARLOVY-VARY, Czechosłowacja

CZECHOSŁOWACJA.

Zbiór specjalizowany znaczków czeskich z wodnym znakiem „listki lipowe" we wszystkich 8-miu odmianach z uwzględnieniem wszystkich typów, odmian ząbkowań i papieru, pojedyńczo lub w czworoblokach.

30. DYREKTOR ARTUR OTTO BERNSTEIN, KATOWICE.

JUGOSŁAWJA.

Zbiór specjalizowany znaczków wydań z roku 1918 z przedrukiem na znaczkach dawnej Bośni i Hercegowiny w czasie objęcia władzy przez Jugosławję z uwzględnieniem odmian barw, ząbkowań, typów oraz błędnodruków, pojedyńczo w blokach i arkuszach.

31. WALTER NICHTENHAUSER, BIELSKO.

BUŁGARJA.

Kompletny zbiór.

32 CZARNOGÓRA.

Kompletny zbiór.

33. FRANCISZEK BUKAJŁO, LEK. WET. Katowice.

ROSJA SOWIECKA.

Zbiór specjalizowany uwzględnia wszelkie odmiany typów, barw, papieru, ząbkowań i znaków wodnych oraz błędnodruków, próbnodruków, zestawiony w-g katalogu S. F. A.

34. ALEKSANDER RUSZCZYŃSKI, Warszawa

R O S J A.

Zbiór uzyskał dotychczas następujące nagrody:

1) Na I. Wszechpolskiej Wystawie Filatelistycznej, Warszawa 1928 r. — medal srebrny,

2) Na międzynarodowej Wystawie filatelistycznej w Gdańsku w roku 1929 — medal bronzowy,

3) Na II Wszechpolskiej Wystawie Filatelistycznej w Toruniu w r. 1933 — medal pozłacany.

Kompletny zbiór znaczków Rosji carskiej i bolszewickiej zawierającej znaczki od powstania poczty w Rosji aż do chwili ostatniej z uwzględnieniem wszelkich odmian papieru, ząbkowań, błędnodruków, wydań próbnych i znaków wodnych.

35. DR. MED. JAN DUDZIŃSKI, Nowy—Sącz.

UKRAINA KOŁOMYJSKA.

Poza konkursem.

Wydanie tymczasowe wraz z oryginalnemi odbitkami próbnemi płyt przedrukowych na zwykłem papierze.

(Eksponat dotychczas nie wystawiany).

36. ALBERT NEUMANN, Biała — Bielsko.

ZACHODNIA UKRAINA.

Kompletny zbiór z 1918-19 r.

37. FRANCISZEK PODGÓRECKI, PORUCZNIK — Katowice.

Zbiór znaczków państw słowiańskich w jednym albumie.

Album oddany do wglądu Jury i zainteresowanych nim P. T. Filatelistów.

38. FRANCISZEK BUKAJŁO LEK. WET. Katowice.

U K R A I N A.

Ogólny zbiór prowizorji (ukraiński herb na znaczkach rosyjskich) wydanych w Kijowie, Odessie, Charkowie, Połtawie i na Podolu (Winnica). Zbiór zawiera: Wszystkie 5 podtypy Kiew II w arkuszach, półarkuszach, blokach, rzadki czworobok 10 Rbl. ząbkowany Charków III całostki i t. p.

Państwa Bałtyckie.

39. EDG. KIMBER, TALLINN, Estonja.

E S T O N J A.

Zbiór specjalizowany z uwzględniem wszystkich próbnodruków, falsyfikatów oraz odstemplowań.

40. JOHAN KOHLA, BEUTHEN O/S, Niemcy.

F I N L A N D J A.

Kompletny zbiór Findlandji zawiera znaczki czyste i stemplowane, uwzględnia próbnodruki i falsyfikaty. Między innemi nowodruki z roku 1862 z fałszywemi stemplami. Zbiór zestawiony do roku 1924 według katalogu znaczków Kohl'a a od tego roku w-g katalogu Senfa. Zbiór przedstawia wynik pracy wystawcy od roku 1900.

41. SELIM STRANDBERG, ABO, Finlandja.

FINLANDJA.

Kompletny zbiór wszystkich wydań od roku 1856 do dziś z uwzględnieniem odmian, barw, papieru i ząbkowań.

42. STEFAN FĄFEREK, Gdańsk.

KŁAJPEDA.

Zbiór specjalizowany pod względem odmian w nadruku, papieru, typów, barw, błędnodruków, z uwzględniem kasowników używanych w urzędach pocztowych na obszarze, Kłajpedy, oraz niektórych całostek.

Reszta Europy.

43. WYSTAWCA: MAJOR LUDWIK STEINBACH, Toruń.

AUSTRJA.

Zbiór uzyskał na II. Wszechpolskiej Wystawie Filatelistycznej w Toruniu medal pozłacany.

Zbiór obejmuje wszystkie wydania Cesarstwa, Republiki, Poczt Polowych oraz w Lewancie.

Eksponat obejmujący przeszło 4.000 znaczków, został opracowany na podstawie dzieł Inż. Müllera z Wiednia i jest opisany w języku niemieckim, celem zachowania oryginalnej nomenklatury. Specjalizacja obejmuje prawie wszystkie osiągalne dla przeciętnego zbieracza odmiany papieru, typów, druków, barw i ząbkowań kolorowe kasowniki i nowodruki — począwszy od najstarszych roczników, przedewszystkiem wydań w walucie guldenowej wzgl. lirowej.

Dział kasowników (zapoczątkowany dopiero w czerwcu 1933 roku) zawiera między innemi 600 kasowników „polskich", t. j. używanych w dawnej Galicji i części śląska obecnie polskiego.

Z całego zbioru znajduje się na stalugach jedynie część obejmująca okres przedfilatelistyczny i klasyczny, przyczem zwraca się szczególną uwagę na staranne utrzymanie i dobór znaczków.

44. ALBERT NEUMANN, Biała—Bielsko.

AUSTRJACKA POCZTA POLOWA 1914-18.

Kompletny zbiór obejmujący wszystkie wydania austrjackiej poczty polowej włącznie wydań z powodu przewrotu oficjalnie nie wydanych.

45. INŻ. G. HANDWERGER, Tomaszów—Mazowiecki.

Zbiór znaczków i całostek z szczególnym uwzględnieniem kasowników austrjackich władz pocztowych w Polsce w latach 1914 — 1918.

46. ALBERT NEUMANN, Biała—Bielsko.

PAMIĄTKI FILATELISTYCZNE Z ZAWARCIA POKOJU w ST. GERMAIN.

47. INŻ. WALTER FUSSGÄNGER, Żywiec.

AUSTRJA.

Poza konkursem.

Specjalny zbiór stempli na znaczkach austrjackich.

48. LEONIE WEIMAR DE LA HAYE, Warszawa.

HOLANDJA.

Zbiór oznaczony na wystawie w Toruniu medalem pozłacanem.

Kompletny zbiór Holandji składający się ze znaczków czystych i używsnych wszystkich wydań od roku 1852 do 1930, przyczem z wydań r, 1852 i 1854 uwzględniono odmiany płyt i barw.

49. INŻ. WALTER FUSSGÄNGER, Żywiec.

NIEMCY.

Poza konkursem.

Zbiór obejmujący wydania do r. 1914.

50. DR. INŻ. HUGON NOSSEK, Bielsko,

EUROPA.

Wyłączny zbiór rzadkości, zawierający szczególne sztuki europejskich państw, przeważnie najwyższe wartości wydawnictw ogólnych i dobroczynnych. Zbiór ten zawiera naprzykład niezużyte komplety z Malty i Gilbraltaru aż do wysokości 5 funtów, niezużyte kompletne pierwsze wydawnictwo austrjackie, owe 4 wielkie rosyjskie znaczki Lewante i t. d.

Kraje zamorskie.

51. MAKSYMILJAN SCHARF, Bielsko.

KOLONJE FRANCUSKIE.

Zbiór składa sie z 24 obrazów dla każdej kolonji osobno, zawierający kompletne serje niezużytych znaczków z artystyczną —ręcznie malowaną ozdobą—uwidaczniający specjalną właściwość poszczególnych kolonji. Zbiór ten po raz pierwszy wystawiony, wskazuje filatelji nowe drogi.

52. ALBERT NEUMANN, Biała—Bielsko.

KOLONJE NIEMIECKIE.

Komplet ostatniego wydania dla kolonji niemieckich w czworoblokach.

53. INŻ. WALTER FUSSGÄNGER, Żywiec.

EGYPT.

Poza konkursem.

Zestawienie pięknych niezużytych znaczków.

POCZTA LOTNICZA.

54. LESZEK ŻMIDZIŃSKI, Katowice.

Poza konkursem

Zbiór polskiej poczty lotniczej i całostek z otwarcia linji lotniczych w Polsce.

55. JÓZEF KOZA, KATOWICE.

Zbiór składa się 100 całostek poczty lotniczej i cepelinowej z poszczególnych lotów europejskich i zamorskich,

Całostki kasowniki.

56. INŻ. LEONARD GUZIURA, Chorzów.

ZBIÓR CAŁOSTEK I KASOWNIKÓW ŚLĄSKA CIESZYŃSKIEGO.

I. Stemple — kasowniki z czasów austrjackich:

1) jednojęzyczne niemieckie,
2) dwujęzyczne niemiecko-polskie,
3) dwujęzyczne niemiecko czeskie.

II. Stemple — kasowniki z czasów wojny światowej 1914 — 1918 r., w tym historyczny kasownik ostatniego dnia poczty austrjackiej w Cieszynie z dnia 31-X 1918 r.

III. Pierwsze stemple kasowników Polski Odrodzonej w Cieszynie na pierwszych znaczkach polskich od dnia 1-XI 1918 r. do 27-I 1919 r.

IV. Kasowniki i znaczki czeskie w Cieszynie od dnia 2-II 1919 r. do 25-II 1919 r.

V. Powrót poczty polskiej do Cieszyna od dnia 15-II 1919 r. aż do 2-II 1920 r.

VI. Międzynarodowa Komisja Plebiscytowa rządzi w Cieszynie od 3-II 1920 r. do 10-VIII 1920 r. z kasownikami staro-austrjackiemi na znaczkach plebiscytowych. Kasowniki czechosłowackiej prefektury w Cieszynie od 19-IV 1920 — 10-VIII 1920 r.

VII. 10-VIII 1920 r. — Rozdzielenie Cieszyna z kasownikami i znaczkami polskiemi i czeskiemi.

VIII. 1-XII 1923 r. Czeska część Śląska Cieszyńskiego została przydzielona w tym dniu do Moraw.

IX. Poczta polska i znaczki polskie w Buguminie i w Rychwałdzie od 1-XI. 1918 r. do 22.-I. 1919 r.

X. Bogumin najwazniejszy węzeł kolejowy Śląska Cieszyńskiego, kasowniki poczty kolejowej w Boguminie.

XI. Ciekawe stemple z Orłowej, z Łąk, Łazach i Michałkowicach 1919 — 1920.

XII. Kasownik czesko-polskie 1919.—1920. r.

57. JOHANN KOHLA, Beuthen O/S., Niemcy.

FINLANDJA.

Zbiór obejmuje znaczki na listach oraz całostki Finlandji. Zbiór jest zestawiony według finlandzkiego katalogu całostek 1923 r. (H. F. S.) oraz katalogów Dr. Ascher'a i Granberger'a. Zbiór rozpoczęto w r. 1903.

58. JÓZEF KOZA Katowice.

PAMIĄTKI Z WYSTAW FILATELISTYCZNYCH.

Pamiątki z wszystkich polskich wystaw filatelistycznych, pozatem z Iposty, Luposty, Mophila, Wipa, Deposta, Germanoposta i różnych innych wystaw filatelistycznych (znaczki i całostki).

59. FRANCISZEK LANDOWSKI, Poznań.

PAMIĄTKI Z WYSTAW FILATELISTYCZNYCH.

Zbiór składa się z znaczków wydane przez kraje Europejskie z okazji wystaw filatelistycznych, jubileuszów i kongresów pocztowych.

60. EMIL KLAUSNER, Przemyśl.

PAMIĄTKI Z WYSTAW FILATELISTYCZNYCH.

Znaczki z różnych wystaw filatelistycznych Europy oraz wystawy w Chicago w 1933 r., częściowo wysłane na listach lotniczych.

Zbiory specjalnie zestawione na wystawę.

61. TEODOR WILK, Szopienice.

CHRZEŚCJAŃSTWO W FILATELJI.

Zbiór uwidacznia w sposób przystępny wpływ idei chrześcjaństwa w filatelji przez zestawienie portretów świętych, papieża, biskupów, kościołów na znaczkach i całostkach różnych państw. Zbiór ten zawiera między innemi eksponat urzędowy „Citta del Vaticano", nadesłany specjalnie na I. Wszechsłowiańską Wystawę Filatelistyczną.

62. PORUCZNIK FRANCISZEK PODGÓRECKI, Katowice.

KOBIETA I DZIECKO FILATELJI.

Zestawienie to zawiera znaczki różnych krai Europy i zamorskie, na których figuruje postać lub portret kobiety wzgl. dziecka.

Zbiory młodocianych.

63. JERZY STEIN, Kowalewo - Pomorze.

E S T O N J A.

Zbiór znaczków uporządkowany w-g katalogu Michla. Wystawca jest uczniem V-ej klasy gimnazjalnaj i liczy lat 14.

KOŁO FILATELISTÓW, Wadowice—Kopiec.

(Zbiory uczniów Collegium Mariannm Księży Pallotynów).

W y s t a w c y:

64. J. Madejowicz, Historja w filatelji,
65. J. Hadzel, Krajoznawstwo „
66. J. Dąbrowski, Architektura „
67. Z. Pluta, Symbolika „

COLLEGIUM MARIANUM KSIĘŻY PALLOTYNÓW.

Portrety wykonane ze znaczków:

68. Obraz Chrystusa Pana w cierniowej koronie,
69. „ Matki Boskiej Bolesnej,
70. „ Mistrza Ignacego Paderewskiego,

Literatura i przybory filatelistyczne.

WŁODZIMIERZ POLAŃSKI, Warszawa.

1) Znaki i Marki Pocztowe w Polsce w XVIII i XIX wieku (1780 — 1870).

2) Powyższe dzieło w języku francuskiem (Timbres — Poste de Pologne aux XVIII et XIX Siécles, 1780 — 1870). (Powyższe dzieła otrzymały na polskich i zagranicznych Wystawach Filatelistycznych wysokie odznaczenia).

3) Jak przewożono Pocztę Polską w dawnych czasach.

WŁODZIMIERZ RACHMANOW, Warszawa. (poza konkursem).

4) Podręcznik Polskich Znaczków Pocztowych. Wydanie z r. 1925.

5) Die Postwertzeichen von Polen in Goldwährung 1924—1932.

STANISŁAW MIKSTEIN, Kraków (poza konkursem)

6) Die ersten provisorischen Briefmarken Polens im ehemaligen östereichischen Teilgebiet.

7) Drugie polskie wydanie prowizoryczne dla b. okupacji niemieckiej (Poczta Polska na znaczkach Gen. Gouv. Warschau).

A. B. PIASKOWSKI, Warszawa.

8) Wydawnictwo i nakład „Przeglądu Wojskowego Technicznego", dział „Łączność", z r. 1929, z licznemi ilustracjami.

9) Pamiątki pocztowe po byłem zaborze austrjackim.

10) Polska agencja poczt. w Konstantynopolu 1919/21 „Levant".

HENRYK KAMIŃSKI, Toruń.

11) Roczniki czasopisma filatelistycznego „Filatelja".

JERZY ZADUROWICZ, Kołomyja.

12) Komplet roczników „Ilustrowany Kurjer Filatelistyczny" w dwuch tomach, nagrodzone dotychczas na 4 wystawach filatelistycznych bronz. medalami.

V. HERMANOWSKI, Białystok

13) Podręcznik i czasopismo filatelistyczne „Ikaros".

JAN WITKOWSKI, Poznań

14) Komplet wydawnictw „Ilustrowane Wiadomości Filatelisty-

czne" nagrodzone bronzowym medalem na Wystawie Filatelistycznej w „Wipa" 1933 r. w Wiedniu.

15) Witkowskiego Katalog znaczków polskich, nagrodzony bronzowym medalem na Wystawie Filatelistycznej „Wipa" 1933 r. w Wiedniu.

A. PACHOŃSKI, Warszawa.

16) Pachońskiego Katalog Znaczków Pocztowych Polski i Litwy Środkowej.

17) Pachońskiego Katalog Znaczków Pocztowych na Ziemiach Polskich.

18) Album Polskich Znaczków Pocztowych.

19) Album Znaczków Pocztowych na Ziemiach Polskich.

20) Album blanco.

Powyższe eksponaty uzyskały na różnych wystawach filatelistycznych w Polsce i zagranicą srebrne medale.

JAN WITKOWSKI, Poznań.

21) Album do znaczków na ziemiach polskich.

22) Album do znaczków pocztowych „Blanko".

Powyższe albumy uzyskały na różnych wystawach filatelistycznych w Polsce i zagranicą srebrne i bronzowe medale.

RYSZARD KLUGE, Białystok.

23) Album do znaczków pocztowych państw europejskich „Erika".

ZWIĄZEK FILATELISTÓW „SILESIA", Bielsko.

24) Księga pamiątkowa.

PAUL KOCH, Aschersleben.

25) Album do znaczków pocztowych „KA - BE" Reform-Ausgabe № 8.

26) Album do znaczków pocztowych „KA-BE" Ideal- Ausgabe, 2 tomy.

27) Album do znaczków pocztowych „KA-BE" Wohlfeile- Ausgabe, jeden z 3 tomów.

Albumy „KA-BE" uzyskały na różnych wystawach filatelistycznych złote i srebrne medale

---

Znaczenie numizmatyki.

Numizmatyka, to nauka historyczna najbardziej interesująca ze wszystkich nauk. W niej bowiem znajdujemy bardzo wiele najrozmaitszych nauk, łączących się z całym szeregiem innych, jak historją sztuki, metrologją, ekonomją polityczną i tp,

Nauką tą jednak zajmują się wyłącznie badacze uczeni, archelogowie oraz pewien nie wielki procent społeczeństwa.

I temuż zjawiskowi nie można się dziwić z tej prostej przyczyny, że nauka o numizmatyce — związana jest przedewszystkiem z bardzo poważnemi kosztami — z nabyciem tej lub owej monety względnie medalu, odznaki i innych odznak metalowych, papierowych i t. p., które w prawdzie choć ściśle do numizmatyki nie należą — mają jednak z nią pewien nieomal że ścisły związek.

Z powyższych przyczyn, większa część społeczeństwa nie zwraca uwagi na tego rodzaju pamiątki—co jest następstwem, że powoli pamiątki te giną, zatracają się, mimo, że są one odźwierciadleniem ducha narodu, upodobań i zwyczajów czasów w których powstały.

Społeczeństwo winno bezwarunkowo żywiej zainteresować się tego rodzaju pamiątkami i nie dopuścić do zagłady — pamiątek naszego narodu. Przyszłe pokolenia — będą nam wdzięczne, że pozostawiliśmy im spuściznę naszych przeżyć, naszych udręk lub radości.

Dawne monety i inne pamiątki dostarczają nam przedewszystkiem wykopaliska oraz przypadki, jak przebudowy starych domów, budowy fundamentów, orki rolne, karczowanie drzew i tp.. a następnie handlarze.

O ile skarb odnaleziony wychodzi na światło dzienne i zostanie dostarczony w ręce badacza — fachowca — to przedewszystkiem ulega gruntownemu oczyszczeniu i zbadaniu danego wykopaliska,

O ile natomiast pochodzi z rąk handlarza — to w pierwszym wypadku ulega badaniu pod względem oryginalności danej monety — gdyż często się zdarza spotkać monety fałszywe lub kopje oryginałów, nieraz nieprzedstawiających żadnej wartości numizmatycznej.

MONETY DZIELĄ SIĘ NA ZASADNICZO DWIE KATEGORJE:

a) rządowe,

b) prywatne.

Monety oblężnicze wybijane podczas wojen mające przymusowy obieg aż do zdjęcia oblężenia należą do najrzadszych.

Do tych ostatnich należą książęce, biskupie, oblężnicze i t. p.

Monety i pieniądze papierowe, grają rolę pośrednika wymiany w danem społeczeństwie i dlatego też są różnej wartości — z rozmaitego metalu wybijane. Mamy monety wybijane w złocie, srebrze, miedzi, niklu, bronzie, żelazie, w glinie, w skórze, kamieniach i t. p. względnie w papierach.

W papierach wybijane pieniądze dzielą się na dwie kategorje a to: a) asygnaty, b) pieniądze papierowe. Asygnaty wydawały urzędy Skarbowe z sprawnem obiegiem uwidocznionem na każdej asygnacie, a pieniądze papierowe wydawały banki emisyjne na podstawie depozytu złożonego w naturze.

Prywatne papierowe pieniądze zastępcze, wybijane przez rozmaite instytucje z braku waluty obiegowej, a częstokroć i władze wojskowe w czasie oblężenia, noszą nazwę monet oblężniczych".

Pieniądze papierowe rządowe — mają wartość obiegową tą samą co i wybijane w kruszczu (oraz wybijane przez rozmaite instytucje i tp.), w czasie wojny jednak tracą swą wartość z dnia na dzień, czego dowodem jest wojna wszechświatowa w latach 1914 — 1918,

W czasie wojny i później pieniądze te przez długi czas niemiały wielkiego znaczenia — i były nawet niechętnie przyjmowane.

Rolnicy i lud wiejski — niechętnie przyjmował, a nawet wzbraniał się wydać jakikolwiek produkt, gdy płacono mu pieniądzmi papierowemi.

Po rozpadnięciu się znienawidzonych rządów zaborców, jak Austrji, Niemiec i Rosji okazał się zupełny brak monety — szczególnie niższej wartości i to w okresie przed i po rozpadnięciu się rządów zaborczych. Aby temu przeciwdziałać samorządy, instytucje bankowe, większe firmy przemysłowe, a nawet handlowe powypuszczały bilety zdawkowe i bony z wartością pewną, które przyjmowano w obrocie handlowym na równi z monetą obiegową.

W państwach nowo powstałych, względnie wyniszczonych wojną jak w Polsce, Austrji, Czechosłowacji i t. p. pieniądz papierowy z każdem nieomal dniem spadał na wartości; szczególny spadek banknotów zaobserwowano w markach niemieckich i korony austrjackiej oraz marki polskiej. Okres tej niebywałej w dziejach

dewaluacji pieniądza papierowego trwał od roku 1919 — 1926 i skończył się rozproszkowaniem walut wyżej wymienionych państw.

Dewaluacja waluty postępowała błyskawicznie i tak: co przedpołudniem płacono 500 marek np., wieczór już kosztowało tysiące, na drugi dzień miljony, a nawet miljardy.

Doszło do tego, że pieniądze zwożono do domów na zwykłych wózkach lub nawet na wozach automobilowych, przeznaczone na wypłaty.

Drukarnie państwowe pracowały dzień i noc i nie były nawet wstanie dostarczyć odpowiedniej ilości banknotów.

Częstokroć pieniądze papierowe przedrukowano, stosownie do podwyższonych wartości, aby zapobiedz brakowi.

Okres tej niebywałej dewaluacji pieniądza papierowego — gwałtownego spadku wartości banknotów — przejdzie do historji.

Jako trzecią kategorję pieniądza papierowego zaobserwowano dopiero w roku 1921 na Górnym Śląsku, — w którym w niektórych miastach wypuszczono w obieg pieniądze namiastkowe dla uczczenia pamiątkowej chwili przyłączeniem Śląska do Polski.

Banknoty te były drukowane w języku polskim i niemieckim z bardzo ładnemi obrazkami, przedstawiającemi widoki lub epizody z życia śląskiego, walk o wolność i tp.

Po monetach i pieniądzach papierowych idą w parze ordery i wszelkiego rodzaju odznaczenia, nadawane przez głowy państwa w celu nagrodzenia za rozmaite zasługi, oraz odznaki pamiątkowe jak medale medaljony i t. p. noszące najrozmaitsze znaki symboliczne, wykonane dla upamiętnienia ważnego zdarzenia dziejowego lub pewnych momentów.

Są one lane, wybijane, bite ze stempli i tp. w rozmaitych kształtach.

Wytwórczość odznak pamiątkowych, medali, medaljonów i plakiet przeszła nasze oczekiwania. Wydawnictw tych powstałych w najprzeróżniejszych okolicznościach jest tak wiele, że nawet muzea nieposiadają w swoich zbiorach wszystkich odznak.

Wydawano je w najrozmaitsze rocznice narodowe, zjazdowe, dla upamiętania wizerunków wodzów i osób zasłużonych dla kraju, szkoły, wynalazków i tp. oraz różne inne odznaki.

W parze z niemi idą również medaliki religijne używane przez ludność katolicką. Są one uznane na całym świecie katolickim, wybijane w mosiądzu, niklu, srebrze lub złocie.

Medaliki religijne w każdym państwie noszą inne odznaki symboliczne np. w Polsce przeważnie noszą podobiznę „Matki

Boskiej Częstochowskiej" lub „Matki Boskiej Ostrobramskiej" w Rosji „Matki Boskiej Berdyczowskiej" i t. p.

Ponieważ w dziedzinie numizmatycznej istnieje już literatura bardzo bogata — pozostawiam czytelnikom swobodę do zaznajomienia się z tą historją. Trudno mi w ściśle ograniczonym rozmiarze jaśniej i przejrzyściej rzucić rzut oka na tą historję — mam jednak to przekonanie, że miłośnicy numizmatyki gruntownie zapoznają się z nią w ten lub inny sposób.

II. DZIAŁ: NUMIZMATYKA.

EKSPONATY RZĄDOWE:

Mennica Państwowa M. S., Warzawa—Praga, ul. Markowska 18.

Monety Polskie ze specjalnem uwzględnieniem monet śląskich.

Kolekcja monet polskich wybitych przez Mennicę Państwową od czasu uzyskania niepodległości ze specjalnym uwzględnieniem monet śląskich (piastowskich).

BANK POLSKI (SKARBIEC EMISYJNY), WARSZAWA, ODDZIAŁ: KATOWICE.

6 tablic kolekcji pieniężnych papierowych polskich.

T a b l i c a I.

Bilety Skarbowe (złotowe) 1794 r. (emisja Kościuszkowska),
Bilety kasowe 1810 r. (talary Księstwa Warszawskiego),
Bilety kasowe złotowe 1824 r. (Królestwo Kongresowe).

T a b l i c a II.

Bilety złotowe i rublowe Banku Polskiego z lat 1830 — 1865.

T a b l i c a III.

Bilety markowe Polskiej Krajowej Kasy Poż. 1916 r. (okupacyjne).

T a b l i c a IV.

Bilety markowe Polskiej Krajow. Kasy Poż. 1919 r. (I. emisja).

T„a b b l i c a V.

Bilety markowe Polsk. Krajow. Kasy Poż. 1919—1923 r.(II. emisja).

T a b l i c a VI.

Bilety zdawkowe, państwowe i Banku Polskiego z 1924—1928 r.

Eksponaty osób prywatnych.

BENISZ JAN — KATOWICE.

1 Gablota z monetami polskimi od XIV do XIX wieku,
1 „ „ „ od czasów odzyskania niepodległości pod dnie ostatnie.
1 „ „ niemieckiemi od XIV — XX wieku
1 „ „ rosyjskiemi
1 „ „ różnych państw jak: francuskich, włoskich, angielskich, rumuńskich i tp.
1 „ „ rzymskiemi
1 „ z medalami i plakietami z okresu 1914—1918
1 „ z orderami i odznakami austrjackiemi
1 „ „ „ rosyjskiemi, niemieckiemi, ukraińskiemi i boszewickiemi
1 „ z medalikami i medalionami z lat 1914—1932
1 „ z odznakami wydawanemi na terenie Śląska Górnego
1 „ „ „ na terenie całej Polski
1 „ „ L. O. P.
1 „ „ austrjackiemi na dochód Czerwon. Krzyża
1 „ z orderami polskiemi z lat 1918—1934
1 „ z odznakami strzeleckiemi i Legjonowemi r. 1913-1918
1 „ „ polskiemi rok 1918—1920
1 „ z orderami rosyjskiemi
1 dyplom obrony Lwowa z odznaką.

Polskie banknoty i bilety zdawkowe krajowej Kasy Pożyczkowej, państwowe i Banku Polskiego oraz różnorodne bony miastowe i prywatne oraz wojenne z lat 1794, 1830, 1918—1928.

Niemieckie, włoskie, rosyjskie, bolszewickie, ukraińskie i innych państw banknoty i bony miastowe, prywatne i wojenne z lat 1913 — 1920.

Bony papierowe wydawane przez miasta na Górnym i Cieszyńskim Śląsku z lat 1919 — 1933.

J. CZERWONOBRODA, WARSZAWA, Ś-to Krzyska № 6.

Polskie pieniądze papierowe, bony i t.d.

(Zbiór jest do sprzedania).

Polskie pieniądze papierowe
z 1794 r- (czasy Kościuszkowskie)
z 1810 r. (czasy Księstwa Warszawskiego).

Bony (kwitki) miastowe i prywatne
jedyny zbiór na świecie 541 sztuk
z lat 1861 — 1863 (czasy powstania)
Inne pieniądze papierowe i wojenne, bony miastowe.

INŻYNIER KUCZYŃSKI — Katowice

2 gablotki ze zbiorem medalików z XVIII — XIX wieku.

JAN BENISZ.

Pamiątki po trzech powstaniach górnośląskich.

Pamiątki powstań górnośląskich, wystawione dla szerszej publiczności na wystawie, przypominają najpiękniejszy okres z historji Górnego Śląska, okres bohaterskich zmagań ludności górnośląskiej o wyzwolenie tej ziemi piastowskiej z pod władztwa Prus z wolą związania jej z Macierzą t. j. z Polską. Wyraźnie wypowiedziała tę wolę ludność polska, rozsiadła według Dr. Webera zwartą masą na 11/12 przestrzeni śląska, licząca wedle obliczeń prof. Romera conajmniej 68,6 proc. ogółu ludności, przez wysłanie już w roku 1918 do rewolucyjnego Sejmu Dzielnicowego w Poznaniu 423 posłów, dokumentując już wtenczas wobec całego świata, że staje do walki o niepodległość z całym narodem polskim na podstawie Wilsonowskich zasad o samośledzeniu narodów.

Wolę tę utwierdził lud górnośląski jeszcze dobitniej, rwąc się w trzech powstaniach w latach 1919, 1920 i 1921 do orlego lotu i zatykając w końcu zwycięskie sztandary na terenie zbliżonym do obecnych granic części polskiej Górnego Śląska.

Krwawy czyn zbrojny Polaków na Górnym Śląsku szczególnie w trzeciem powstaniu wzruszył sumienie świata, przytłumione intrygami międzynarodowemi i kapitalistyczną racją stanu wielkich mocarstw, które taksować chciały ludność górnośląską niżej niż węgiel i żelazo i narzucić jej tę rację stanu wbrew wynikom plebiscytu, który zamknął się zwyżką 6,9 proc. za Polską, bez emigrantów

Tak więc ostatni krwawy czyn Polaków na Górnym Śląsku wytworzył dla dotychczasowego rozbieżnego zagadnienia górnośląskiego w płaszczyźnie międzynarodowej jednolitą orjentację, wyrażającą się w obecnym podziale Górnego Śląska.

Patrząc na te eksponaty powstań górnośląskich na wystawie z pewną zadumą spojrzy na nie, jako na wyrazicielki wielkiej i szlachetnej idei ofiary z krwi i życia najlepszych synów w narodzie, którzy masami ciał zasłali pobojowiska na polach powstańczych, kończąc nierzadko swój żywot w strasznych torturach w rękach zbirów niemieckich.

Mówią o tem eksponaty. A prace naukowe o powstaniach śląskich: Dr. Grażyńskiego, Dr. Benisza, Nowiny Doliwy (Macieja Mielżyńskiego), Ludygi—Laskowskiego i innych otwarzają historję tych wielkich wyczynów Polaków w powstaniach górnośląskich.

A wśród nich znalazł się człowiek ruchliwy w powstaniach Dr. Borelowski, który w trzeciem powstaniu dzierżył mocno szefostwo potężnej i sławnej w historji „Grupy Wschód", obejmującej

najważniejszy i największy odcinek frontowy, bo odcinek przemysłowy i front od Kędzierzyna do Krapic, z ważną strategiczną Górą Sw. Anny.

Zarządzeniem dziejów ten człowiek włodarzy dzisiaj mocarnie w Województwie Śląskiem.

To Wojewoda Dr. Michał Grażyński.

II. Dział pamiątek polskich.

Dział ten zawiera bardzo ciekawe eksponaty z lat 1747, 1795, 1799, 1830—1863, 1914—1918 i 1919—1920.

Podzielony on jest na kilka odrębnych działów, stanowiących odrębne całostki z poszczególnych okresów.

Zbiory zebrane i zgrupowane wg. działów z okresu „Powstań Polskich" — „Rzezi chłopskiej" — Wielkiej Wojny Swiatowej" — Przełomu listopadowego" — Najazdu Bolszewików" oraz Powstań Śląskich" mają bezprzecznie swoje uzasadnienie. Są one symbolami tego wszystkiego, cośmy sami lub nasi przodkowie przeżyli w wielkich wydarzeniach, poświęcając się ogółów.

Poza swemi momentami uczuciowemi, dają nam, a w szczególności uczonym, ważne wskazówki, jak emblematy z powstań i jak wiele innych licznych pamiątek z okresu wojny światowej i powstań górnośląskich.

Wstrząsające wypadki dziejowe jakie przechodziło Państwo Polskie — nie będą nigdy zapomniane.

Z bohaterskiej i rycerskiej krwi przodków naszych — przelanej na polach bitew, tej najdroższej krwi męczęńskiej. tej krwi świętej — powstała P o l s k a — w o l n a i n i e p o d l e g ł a!

Mamy przed naszemi oczyma potężną epopeę męstwa i ofiarności dla sprawy.

Spełnionem zostało posławnictwo dziejowe. Czynami swojemi udowodniliśmy, że naród polski nie da sobie narzucić obcej przemocy, a krwią przelaną i śmiercią swą, przypięczętowaliśmy prawa Polski do Śląska i Pomorza.

I dla upamiętnienia tych wielkich dziejowych wydarzeń — zgromadziliśmy cząstkę tych pamiątek narodowych, celem przypomnienia sobie tych wielkich dni.

Niewątpliwie zebrane pamiątki dla niejednego przedstawiać będą wielką wartość narodową, a wszczególności dla tych, którzy w tych okresach żyli i w życiu narodowem czynny brali udział.

Główny rdzeń pamiątek stanowią kolekcje odznak, medali, pamiątek, plakiet, począwszy od powstania związków Strzeleckich, Legjonów Polskich, aż po czasy obecne.

Drugie miejsce stanowią kolekcje broni palnej i siecznej, począwszy od roku 1830 do 1920 — oraz nalepek papierowych, wydawanych z okazji różnych wydarzeń pamiętnych dni.

Trzecie miejsce stanowią najrozmaitsze dokumenty, afisze, ulotki, czasopisma, fotografje i t. p. z okresu niewoli, przełomu listopadowego i powstania Niepodległej Ojczyzny naszej,—a czwarte i ostatnie miejsce stanowi zbiór monet i banknotów od czasów kościuszkowskich, po dnie dzisiejsze, nietylko Polski lecz i innych państw.

W dziale tym mamy eksponaty rządowe i prywatne.

PAMIĄTKI NARODOWE.

a) HENRYK KONCKI — KATOWICE.

Dokumenty z roku 1831.

Lance z proporczykiem, biało-czerwone i granatowe z roku 1831.

b) JAN BENISZ — KATOWICE.

Dokumenty z lat 1830-31. 1846 i 1863.

Dokumenty, manuskrypty, ulotki afisze fotografje, odezwy z lat 1683, 1691, 1747, 1795, 1799, 1832, 1846, 1914 — 1920. Mapy akwarele, szkice legjonowe, tablice z kartami żywnościowemi, drzeworyty, miedzioryty z lat 1914—1918.

3 tarcze z bronią sieczną i palną.

Kolekcja karabinów, używanych podczas wojny światowej.

Lanca kozacka.

Odłamki armatnie, (szrapnele) z okresu wojny wszechświatowej i powstań górnośląskich,

1 sztandar Czerwonego Krzyża, powalany krwią kniazia Dołgorukiego, zabitego w 1914 r. pod Gorlicami,

1 gablotka z różnemi pamiątkami z wojny światowej,

3 gablotki stojące z dokumentami z okresu powstań śląskich,

1 gablotka ze wstążkami wojennemi, na dochód Czerwonego Krzyża,

1 ikona mosiężna, rosyjska,

1 „ blaszana,

1 obraz rosyjski.

c) STEFAN SZCZEPAŃSKI — WILNO.

Odezwa z okresu powstania.

d) FRANCISZEK FEIGE — KATOWICE.

Szable niemieckie,

Fotografje powstańcze i różne dokumenty z okresu powstania.

e) KRACKI i SZPILAK, — SZOPIENICE.

Sztandar powstańczy i różne dokumenty powstańcze.

f) ZWIĄZEK POWSTAŃCÓW ŚLĄSKICH — Grupa Powstańców, uchodźców z ziemi Cieszyńskiej.

Fotografje z czasów napadów Czechów na Śląsk Cieszyński, Ulotki i Broszury.

g) MĘSKA DRUŻYNA HARCERSKA — Wielkie Hajduki.

Broszury z okresu powstań i bony.

h) SMYKAŁA JÓZEF — RYDUŁTOWY.

Dokumenty z okresu plebiscytu i powstań.

i) J. WITTMAN — MAŁA DĄBRÓWKA.

Sztandar powstańczy, broń palna i różne dokumenty z okresu plebiscytu i powstań.

j) L. PYKA — LIGOTA.

Broszurki plebiscytowe.

k) STANISŁAW BRODNIEWICZ — KATOWICE

Wkroczenie wojsk polskich na Górny Śląsk rok 1922 (fotografje: 25 sztuk)

l) SZCZEPAN KAPUŚCIOK — MYSŁOWICE

Dokumenty plebiscytowe, fotografje powstańcze i broszurki.

m) ROBERT KULA — KATOWICE

Fotografje z P. O. W.

n) GÓRNIK — rewident kolejowy — Katowice

Sztandar i broszurki plebiscytowe,

2 łuski szrapnelowe.

o) INŻ. EUGENJUSZ ZACZYŃSKI — Katowice

Sztandar powstańczy.

p) MUZEUM MIASTA MYSŁOWIC

2 gablotki różnych pamiątek z okresu powstań górnośląskich.

q) JAN BENISZ — KATOWICE

Plebiscyt na Spiżu i w Orawie.

r) GŁÓWNY ZWIĄZEK POWSTAŃCÓW SL.

Sztandar bojowy, dyplomy.

s) DZIECI SZKOŁY IM. MARSZ. PIŁSUDSKIEGO — Katowice

Zbiór monet.

t) ALEKSANDER KUCZYŃSKI INŻ. — Katowice

Zbiór medalików z wieku XIII — XIX.

u) LESZEK ŻMIDZIŃSKI — KATOWICE

Dyplom Krzyża Walecznych

12 różnych dokumentów z okresu plebiscytu i powstań.

Fa. PAUL KOCH, G. m. b. H.,

Aschersleben

poleca swoje na całym świecie
znane albumy różnych wydań

„KA-BE".

Prospekt na żądanie w biurze
Komitetu Wystawowego.

JAN BENISZ.

Historja znaczków pocztowych w Polsce.

ZNACZENIE FILATELJI.

Filatelja w Polsce w ostatnich dopiero latach zaczęła się rozwijać i wydawać owoc swego istnienia.

Powstały po wszystkich zakątkach ziemi polskiej kadry zbieraczy grupujące się w towarzystwach filatelistycznych, do których należą ludzie rozmaitych sfer i zawodów. Pracują w zgodzie i jedności — dobrze bowiem rozumieją, że zbieranie znaczków pocztowych, jest nie tylko zamiłowaniem, lecz również poznawaniem historji niejednego państwa, przypomnieniem przeżytych wielkich dni w dziejowych dniach wojennych, przewrotu i rozwoju danego państwa.

Odpowiednie zebranie i ugrupowanie znaczków pocztowych jest również dla niejednego lokacją kapitału.

RODZAJ ZBIERACZY.

Zbieracze znaczków pocztowych są różni tak pod względem zbierania znaczków jak również i rodzajów tychże. Jedni specjalizują się w zbieraniu samych kartek pocztowych kraju rodzinnego względnie innych państw, drudzy natomiast zbierają wyłącznie karty pocztowe — wojenne tak zwane powszechnie „Feldpostkorespondentki“ na których widnieją odciski poczt polowych, Komend i tp. Są również amatorzy zbierający znaczki pocztowe obiegowe czyste lub przestemplowane, uszkodzone, fałszowane, wszelkiego rodzaju falsyfikaty, których odróżnienie od prawdziwych napotyka na wielkie trudności. Wkońcu są i tacy, którzy zbierają znaczki z pewnemi odcieniami, pod względem kolorów, znaków wodnych, błędnodruków oraz poczty lotniczej, balonowej i t. p.

Zebranie takiego materjalu znaczków pocztowych, niejednokrotnie nieodróżniających się od prawdziwych jest nietylko bardzo trudne i kosztowne — lecz wymagające fachowej znajomości i należy do rzadkości i bardzo wysoko jest cenione w sferach handlowych i filatelistycznych.

FALSYFIKATY.

Wiele mamy fałszowanych znaczków pocztowych, tak precezyjnie sporządzonych, że z trudnością można

zbadać i odróżnić od oryginalnych z tych przyczyn, że wiele z nich było w obiegu i noszą nawet autentyczne odciski stemplowe poczt, do których należą np. znaczki 25 gr. wydania pamiątkowego powstań z roku 1860, masowo fałszowane w maju 1931 r. w Łodzi, odróżniające się od prawdziwych cechą ząbkowania, kolorem papieru i cyfrą.

Fałszowano również masowo znaczki 25 gr. z „orłem polskim" odróżniające się tylko zamazanym drukiem, farbą matową, zniekształtnym wizerunkiem orła i ząbkowaniem — fałszowane masowo w Wiedniu — zmuszające Ministerstwo Poczt i Telegrafów do zupełnego wycofania z dniem 4 grudnia 1931 r.

STOPNIE FALSYFIKATÓW.

Różne są stopnie falsyfikatów, a do najczęstszych należą:

1) znaczki pocztowe ręcznie naśladujące oryginały, wybijane z prawdziwych materjałów, lecz na fałszywych kliszach.
2) znaczki pocztowe oryginalne — odpowiednio przerobione.
3) znaczki pocztowe oryginalne — posiadające fałszywe stemple pocztowe lub daty pocztowe.
4) znaczki pocztowe oryginalne — z przedrukami fałszywemi i t. p.

ZNACZENIE ZNACZKÓW POCZTOWYCH.

Znaczenie znaczków pocztowych jest bardzo wielkie ze względu na to, że docierają one do wszystkich krajów, przez co są czynnikiem propagandy polskiej wytwórczości na terenie międzynarodowym, propagandą uzdrowisk polskich i t. p. Przyczyniają się przedewszystkiem do rozszerzania wiadomości z dziedziny:

a) geografji,
b) historji.

Na znaczkach widnieją bowiem różne widoki ze zdarzeń historji danego kraju.

Widnieją na nich dalej krajobrazy, typy osób i tp.

Przez odpowiednie zgrupowanie znaczków pocztowych możemy z łatwością odcyfrować z nich nietylko historję kraju, lecz również wszelkie przewroty, budowę bytu politycznego, przesilenia gospodarczego, suwerenności państwa i t. p.

ROLA ZNACZKÓW POCZTOWYCH.

Rola znaczków pocztowych w Polsce przez długi czas była niezrozumiana.

Ostatnie dopiero lata istnienia Państwa Polskiego wykazały dorobek nasz w postaci znaczków imponujących nie tylko nam — ale i zagranicy — czego dowodem są recenzje pras krajowych i zagranicznych, opisujące znaczki nowowydane jak również opisy wystaw znaczków pocztowych.

Na szczególną uwagę przedewszystkiem zasługują znaczki pocztowe wydane przez Ministerstwo Poczt i Telegrafów z okazji okolicznościowych, przedstawiające ważne wydarzenia historyczne lub osoby, stojące pod względem tecznicznego wykonania na przodującym miejscu z dotychczasowych okazów produkcji światowej.

Z powyższych przyczyn znaczki pocztowe polskie zajmują czołowe miejsce w świecie tak filatelistycznym jak i handlowym.

CZEM SĄ ZNACZKI POCZTOWE.

Znaczki pocztowe są niejako potwierdzeniem na uiszczoną należytość za odesłanie przesyłki pod wskazanym adresem.

Rodzaj znaczków z wysokością wartości znaczka — są różne — zależne od rodzaju przesyłki. Mamy zatem oprócz naczków pocztowych — kartki pocztowe, znaczki urzędowe, gazetowe, dopłatne i t. p.

ROZRÓŻNIANIE ZNACZKÓW POCZTOWYCH.

Znaczki pocztowe rozróżniają się między właściwemi znaczkami na znaczki wydań jubileuszowych, na cele dobroczynne, okolicznościowe, jubileuszowe i tp.

Znaczki okolicznościowe wydawne są dla upamiętnienia jakiegość faktu większego znaczenia. Wydawane są w najrozmaitszych typach, na różnych papierach.

Na znaczkach prawie, że we wszystkich krajach widnieją herby Państwa, głowy państwa, wieszczów, poetów lub przedstawiające epizody historyczne danego kraju.

Niektóre znaczki zasługują na prawdziwe uznanie ze względu na bardzo estetyczne wydanie, na barwę i odcienia oraz wykonanie pod względem technicznym.

PIERWSZY ZNACZEK POCZTOWY POLSKI.

Pierwszy znaczek polski pochodzi z roku 1860, wydany przez **„Komisję Rządową Przychodu I Skarbu Królestwa Polskiego.**

Był w obiegu do dnia 13 kwietnia 1865 r. a zatem nie całe cztery lata.

Przedstawia on herb Królestwa Polskiego — pod którym widnieje rosyjski napis, a u dołu polski „Za łut kopiejek 10" w kolorze niebieskim i różowym, drukowanym na papierze białym lub biało żółtym, ząbkowaniem nieregularnym.

NALEPKI NA LISTY.

Od kwietnia 1865 roku aż do czasu wybuchu wojny światowej niemieliśmy na terenach zagrabionych przez zaborców żadnych znaczków pocztowych, gdyż z nienawidzone rządy zaborcze carskie, ausrjackie i niemieckie nie dopuszczały do przypomnienia nawet o minionej przeszłości.

Z tej też przyczyny, aż do wyśnionej chwili, kiedy runęły znienawidzone rządy zaborców, a nad udręczonym krajem zabłysła nareszcie jutrzenka swobody w poszczególnych dzielnicach Polski, były wyłącznie w obiegu nalepki dobroczynne, które nalepiano na listach i innych przesyłkach pocztowych, obok znaczków pocztowych danego rządu rządzącego daną dzielnicą Polski i tak: w byłym zaborze austrjackim (Małopolsce tak zwanej Galicji i na śląsku Cieszyńskim) były w oblegu austrjackie znaczki pocztowe — w byłym zaborze niemieckim (Sląsk Górny — Poznańskie i Pomorze) — znaczki niemieckie, a w byłym Królestwie Polskiem— Wileńszczyźnie znaczki rosyjskie, a w czasie wojny okupacyjne, niemieckie i poczty austrjackie polowej.

Nalepki te wydawały najrozmaitsze towarzystwa i komitety na rozmaite cele. Do najważniejszych należą wydawnictwa T. S. L. jako dar 3-go Maja lub dar narodowy 3-go Maja „oraz znaczek" „Grundwaldzki" wydany w r. 1910 z popiersiem Króla Jagiełły i rokiem „1410 —1910" i t. p.

Nalepki te przypominały nam chwałę i potęgę Polski przed jej rozbiorami jak również wskazywały nam obowiązki jakie ciążą na nas gdyśmy jęczeli w niewoli.

Podczas wojny światowej — wydał Komitet Legjonowy dnia 16 sierpnia 1915 r. tak zwane „znaczki legjonowe". Znaczki te — traktowane również jako nalepki przedstawiały w owalu na czerwonym tle orła polskiego — na białym tle pod którem mieści się napis „16.VIII. 1914". Na rogach znaczka — wartość 5 halerzowa.

W roku 1916 ukazały się nowe nalepki legjonowe tak zwane **„Znaczki Poczty Legjonowej"** w czterech wy-

daniach, cięte i ząbkowane z napisem: „Legjonistom Polskim“ — pod niem „Orzeł Polski“ — 1916 r. z zapodaniem wartości znaczka.

POCZTA POLOWA LEGJONOWA.

Podczas wojny światowej w roku 1915 ukazały się pierwsze oficjalne **„Kartki pocztowe — polowe“** wojenne tak zwane „Kartki poczty polowej **Legjonowej“**. Były to zwyczajne kartki pocztowe t. zw. „Feldpostkartki“. „na których dane dowództwo Legjonowe umieszczało pieczęć danego pułku, kompanji, baterji i t. p. obok której poczta polowa ale już austrjacka, umieszczała swoją pieczęć niemiecką z napisem **K. U. K. Feldpostamt Nr. . . .“.**

Odciski pieczęci legjonowych były bądź w języku polskim bądź też w niemieckim. Obrazują one przebieg całego udziału legjonów w wojnie światowej.

Kartki pocztowe te są bardzo ciekawe i należą do rzadkości.

Zebranie kart polowych legjonowych wszystkich jest trudne i wątpię — czy w Polsce jest jeden nawet zbieracz, któryby posiadał karty te ze wszystkich poczt polowych — z rozmaitych okresów w swoim zbiorze.

Poczta polowa tem się odróżniała od poczty zwyczajnej, że nie posiadała żadnych znaczków pocztowych, gdyż była z urzędu „ex offo“ wolna od opłaty pocztowej. Umieszczenie napisu „Poczta polowa“ o ile wysyłano korespodencje do służącego w legjonach względnie o ile tenże wysyłał, wystarczało wyciśnięcie pieczęci danej kompanji, pułku i poczty polowej, — a dana korespondencja dochodziła do właściwych rąk bez żadnej dopłaty.

Na kartkach polowych — widnieją nadto odciski z napisami: „Zensurien“ —Cenzurowano“—Weiterleiten“.

Czyniono to dlatego, że w czasie wojny, nie obowiązuje tak zwana „tajemnica pocztowa“. Każda bowiem korespondencja przed doręczeniem była ściśle cenzurowana. Podczas takiej cenzury, zapieczętowane nawet listy — były otwierane i czytane. Wszelkie zdania mogące rzucić jakiekolwiek światło na dany teren operacyjny, na przemarsze wojsk, lokacje danego pułku, opisujące wewnętrzne stosunki ludności cywilnej, psychikę ludności cywilnej i t. p. były bezceremonjalnie wymazywane.

Na polowych kartkach pocztowych widnieją mniejwięcej następujące pieczęcie, bądź to okrągłe, bądź też

podłużne, bądź też czworokątne n. p.: w Kętach używano: **„K. U. K. Kommando Polnischer Legjonen"** lub „Etappen Kommando".

Na terenach okupacyjnych „I Pułk Artyl. Legj. Polskich, Baterja 5 w pośrodku orzełek polski" względnie „Orzeł Polski, a pod niem napis „Pułk Artylerji Legjonów Polskich I Baterja Haubic Polowych", K. U. K. Etapen Kommando — (orzełek dwugłowy austrjacki) „Polnischer Legjonen", „a VII Kompanja 4 pułku piechoty — Legjon Polski" — w pośrodku orzełek polski — „K.U.K. Platzkommando und Krankensamel Stelle I Brigade Polnischer Legjonen", „Wojsko Polskie Inspektorat Werbunkowy w Radomiu", w środku orzełek polski, „Sztab Generalny — Wojsk Polskich w Warszawie". Kommando des Polnischen Hilfskorps — w środku duży orzeł polski.

Najciekawszy odcisk pieczęci jest z roku 1914 czerwony — z orłem Polskim w pośrodku i napisem „Rząd Narodowy Komendant" Historja pieczątki tej jest następująca: Dnia 6 sierpnia 1914 r. powstał w Warszawie Rząd Narodowy, który zamianował Komendanta ówczesnego Józefa Piłsudskiego Komendantem Wojsk Polskich. Rząd Narodowy był zakonspirowany. Z chwilą otrzymania nominacji, specjalną odezwą ogłosił się Józef Piłsudski Komendantem Strzelca i zawiadomił, że stoi na jego czele.

Ciekawe są również odciski pieczątek na kartkach pocztowych w Armji Polskiej we Włoszech z napisem „Mission — Armeata Polacca in Italia" — w środku orzeł Polski względnie „Armja Polska we Włoszech".

W Poznańskiem podczas powstania 1919 r. w użyciu były znaczki niemieckie, obok pieczęć polska z napisem „Komisarjat Naczelnej Rady Ludowej „Stempel listowy".

W tymże roku — podczas wojny Polsko-Bolszewickiej używano już pieczęcie polowe z napisem: „Frontowa poczta polowa № . . . w środku datownik, a obok pieczęć dawnego dowództwa i tp.

Opisanie wszystkich odcisków pieczątek na kartkach polowych — formy ich wydawania i tp. niewątpliwie okaże się staraniem sił fachowych.

ZNACZKI Z CZASÓW WOJNY ŚWIATOWEJ.

Na terenie Kongresówki w roku 1915 ukazały się znaczki niemieckiej okupacji z roku 1906 z nadrukiem gotyckiem literami w pierwszym wierszu, „Russisch"

i drugim „Polen". Kongresówka w tym czasie była w północnej części pod okupacją niemiecką. Ukazały się one dnia 12 maja 1915 r. W latach 1916 — 1917 na tymże terenie ukazały się dalsze znaczki niemieckie okupacji z roku 1906 — 1917 z nadrukiem gotyckiem i literami w jednym wierszu „Gen. Gonr." w drugim „Warschau" — a na terenie Litwy, również okupowanej przez niemców — ukazały się równocześnie znaczki emisji z roku 1906 — 1917 z nadrukami gotyckiemi, literami w pierwszym wierszu: „Postgebiet", w drugiem „Obs. Ost".

Dla południowej części byłego Król-Kongresowego będące, pod okupacją austrjacką — kursowały specjalne znaczki poczty polowej K. U. K. Feldpost".

Równocześnie prawie niektóre miasta — powydawały w byłej Kongresówce znaczki poczty miejskiej i tak: **Miasto Warszawa** w roku 1905—1916 używała własnych znaczk,ów które były w obiegu do dnia 1 października 1916 r. Były to znaczki 5, 6 i 10 groszowe, które używano z tej przyczyny, że doręczeniem poczty zajmował się „Komitet Obywatelski miasta Warszawy" — skąd też na znaczkach tych widnieją litery: „K. O. M. W.", a nie władze okupacyjne. Były one wprowadzone za zgodą władz okupacyjnych. Stemplowane były pieczęcią K. O. M. Warszawy — data — poczta miejska" Na listach figurował jednak właściwy znaczek pocztowy będący wobiegu—odciskiem pieczęci pocztowej **„Warschau".**

Po dniu 1. X. 1916 r. używano na listach tylko pieczęcie z napisem „Poczta Miejska" —10 fenigów lub „Poczta Polska — 6 groszy" bez użycia znaczków poczty miejskiej.

W roku 1918 wydały i inne miasta znaczki poczty „miejskiej" jak miasto: Przedbórz, Żarki, Chęciny i Lubomi.

Miasto Sosnowiec, wydało dnia 18 lutego, 23 maja i 24 lipca 1916 r. specjalne znaczki poczty miejskiej — wykonania litograficznego — przeznaczone wyłącznie dla potrzeb miejscowej poczty.

Miasto Zawiercie, podczas okupacji niemieckie — wydało dwa rodzaje znaczków pocztowych w dniu 10 stycznia 1916 roku. Używane były jako opłata za odwiezienie poczty do najbliższego Urzędu pocztowego w Sosnowcu. Były w obiegu zaledwie cztery dni, gdyż z dniem 14 stycznia 1916 r. zostały wycofane z obiegu, skutkiem zakazu władz niemieckich.

Po rewolucji w Rosji w 1917 r. i po utworzeniu z polskich żołnierzy — służących w wojsku rosyjskim —

oddzielnego korpusu tak zwanego „Korpusu Gen. Dowbór Muśnickiego", okupującego twierdzę Bobrujsk wraz z okolicą — wprowadzone zostały 1918 r. specjalne znaczki pocztowe, które przedstawiały się następująco: Na znaczkach rosyjskiego pochodzenia — umieszczono nadruk „Pol. Korp. — orzeł polski" — Cena znaczka w walucie rosyjskiej.

ZNACZKI PRZEJŚCIOWE.

Po ustąpieniu okupantów z ziem polskich, a więc w okresie przejściowym — każda dzielnica — posługiwała się znaczkami pocztowymi pozostawionemi przez okupantów, na których umieszczano tylko nadruk „Polska Poczta" z orzełkiem polskiem lub bez niego.

Dopiero w marcu 1919 r. po wyczerpaniu się znaczków pozostawionych przez okupantów „Komisja Rządząca" (P. K. L.) dla Małopolski i Śląska Cieszyńskiego wydała specjalne znaczki pocztowe polskiego nakładu. Pierwsze wydanie znaczków polskich — przedstawiało orła polskiego na tarczy z napisem „Poczta Polska" z zapodaniem wartości w halerzach i koronach austrjackich. — (P. K. L. dla Małopolski były tymczasową naczelną władzą administracyjną dla byłego zaboru austrjackiego).

W Wielkopolsce podczas powstania — wydano prowizoryczne znaczki pocztowe w sierpniu 1919 r. z nadrukiem „Poczta Polska" na niemieckich znaczkach pocztowych z przekreśleniem napisu na znaczkach: „Deutsches Reich".

Definitywne znaczki pocztowe wydane przez Ministerstwo Poczt i Telegrafów w Warszawie dla zjednoczonych ziem Polskich — ukazały się dnia 27 stycznia 1919 r. dla byłego Królestwa Polskiego w walucie niemieckiej, a więc „fenigi i marki" a w marcu 1919 roku dla byłej Małopolski w walucie austrjackiej, a więc „w halerzach i koronach".

OFICJALNE ZNACZKI POCZTOWE.

Pierwsze znaczki pocztowe były cięte z różnemi rysunkami. Omijając opisy znaczków, dla których spisać musiałoby się całe tomy, to tylko nadmienić wypada, że znaczki pocztowe z każdym nowym wydaniem okazały się coraz to artystyczniejsze pod względem rysunków, głębią tonów i odpowiedniem stopniowaniem cieni.

I nic też dziwnego, że niektóre nowe wydania wzbudzały tak w kraju jak i za granicą prawdziwy za-

chwyt. Do najbardziej ujmujących subtelnością artystycznych rysunków bezwątpienia zaliczyć należy wydania znaczków okolicznościowych, ilustrujących osoby lub wydarzenia historyczne, jak n. p.:

1) Wydanie w roku 1919 okoliczności owe edycje znaczków tak zwanych „Sejmowych" z okazji otwarcia Sejmu Ustawodawczego w Polsce. Na znaczkach 15 groszowych przedstawiony jest ówczestny prezes ministrów Ignacy Paderewski; na 20 fenigowych ówczesny marszałek Sejmu Wojciech Trąpczyński, 25 fenigowych naczelnik Państwa Józef Piłsudski.

W maju 1920 r. wydane znaczki okolicznościowe z okazji uchwalenia Konstytucji przez Sejm Ustawodawczy z różnemi pięknemi rysunkami w 7 rodzajach.

W lipcu 1925 r. wydane okolicznościowe znaczki pocztowe w dwóch odmiennych kolorach tak zwane „Kopernikowskie" dla upamiętnienia 450 rocznicy urodzin wielkiego polaka Mikołaja Kopernika, oraz wydane w październiku 1923 r. znaczki tak zwane „Konarskiego" dla upamiętnienia 150 rocznicy ustanowienia „Komjsji Edukacji Narodowej"

W roku 1924 r. w maju znaczek 1 zł. z podobizną ówczesnego Prezydenta Rzeczypospolitej Stanisława Wojciechowskiego, na czerwonym tle.

W roku 1927 wydano nadzwyczajny znaczek, na zasilenie funduszu oświatowego w dwóch serjach.

Dnia 30 maja 1927 r. wydano okolicznościowy znaczek z okazji „IV Międzynarodowego Kongresu Medycyny i Farmacji Wojskowej" w dwóch serjach, a to zielone wartości 10 gr. i czerwone wartości 25 groszy. Znaczki te zdobią rysunek Dr. Karola Kaczkowskiego, dzielnego syna Ojczyzny — który w roku 1831 niestrudzenie niósł pomoc uczestnikom powstania.

W styczniu 1929 r. wydano bardzo ładny znaczek propagandowy z okazji „Powszechnej Wystawy Krajowej w Poznaniu", wartośct 25 groszy.

W roku 1928 wydano okolicznościowe dwa znaczki z okazji Wszechpolskiej Wystawy Filatelistycznej w Warszawie, wartości 50 groszy i 1— zł.. Na pierwszych zdobi rysunek popiersie pierwszego Marszałka Polski Józefa Piłsudskiego, drugi Prezydenta Rzeczypospolitej Dr. Ignacego Mościckiego.

W marcu 1927 r. wyszły nadzwyczajne znaczki, z okazji odsłonięcia pomnika Fryderyka Chopina w Warszawie wartości 40 groszy z popiersiam Chopina.

W czerwcu 1917 r. z okazji sprowadzenia do kraju prochów Juljusza Słowackiego wydano nadzwyczajny znaczek z podobizną Słowackiego wartości 20 gr.

W lipcu 1928 r. z okazji sprowadzenia do kraju prochów Generała Józefa Bema — wydano nadzwyczajny znaczek z popiersiem Bema — na tle czerwonym wartości 25 gr. Wydanie nadzwyczajne znaczków pocztowych Bema, Słowackiego, Chopina przedstawiają się bardzo ładnie i odpowiadają swemu celowi spopularyzowania osób.

W listopadzie 1930 r. wydano dla upamiętnienia setnej rocznicy powstania listopadowego „29. XI. 1830 — 29. XI. 1930" r. serję znaczków pocztowych, 5, 15, 25 i 30 gr.

Do bardzo ładnych należy niewątpliwie wydanie okolicznościowe znaczków pocztowych z okazji rocznicy wkroczenia polskich wojsk powstańczych pod dowództwem Gen. Żeligowskiego do Wilna — wydane w listopadzie 1921 r., oraz wydane w lutym 1922 r. z okazji otwarcia Sejmu „Litwy Środkowej" w czterech serjach.

Nieodrzeczy będzie wspomnieć i o znaczkach pocztowych plebiscytów — na Górnym Śląsku — wydania Międzysojuszniczej Komisji Plebiscytowej dla Górn. Śl.

Wydanie tychże ograniczyło się do dwóch wydań w lutym 1920 r. różnych wartości oraz jednodniówek z przedrukiem z plebiscytu 20 marca 1921 r. dla upamiętnienia plebiscytu na Górnym Śl.

Drugim wydaniem były znaczki wydane przez Polskie Władze powstańcze (w okresie plebiscytowym) na Górnym Śląsku w czerwcu 1921 r. tak zwane znaczki Korfantego, oraz znaczki pocztowe tak zwane „Poczty zielonej" w dwóch formatach, które jednak nie były puszczone w obieg.

Po tychże dopiero w roku 1922 Min. Poczt i Telegr. wydało specjalne znaczki dla Górn. Śl., przyznanego Polsce w walucie niemieckiej w 12 kolorach.

W roku 1930 wydano znaczek „30 groszy" „Waschington" z podobizną Kościuszki po lewej stronie — w środku W a s c h i n g t o n „a po prawej Pułaski" z okazji uczczenia Waschingtona w 200 setną rocznicę..

Dnia 15 IV. 1933 r. wydano nadzwyczajny okolicznościowy znaczek pocztowy ku uczczeniu pamięci kapitana Franciszka Zwirki i inżyniera Stanisława Wigury. Znaczek 30 gr. na tle ciemno — zielonym — przedsta-

wia popiersie Żwirki i Wigury — nad któremi w obłokach widnieje samolot w locie.

Dnia 1 lutego 1933 r. wydano okolicznościowy znaczek pocztowy z okazji 700-ej rocznicy założenia Torunia z widokiem ratusza Toruńskiego.

Dnia 21 maja 1933 r. wydano tenże sam znaczek tylko w kolorze bronzowo-czerwonym z okazji otwarcia Wszechpolskiej Wystawy Filatelistycznej w Toruniu.

Dnia 15 czerwca 1933 r. z okazji uczczenia 400-letniej rocznicy śmierci Wita Stworza, wydano serję kartek pocztowych z rzeźbami Stworza.

Dnia 10. VII 1933 r. wydano okolicznościowy znaczek pocztowy 80 gr. z okazji 400-lecia śmierci Wita Stworza przedstawiający Centralną Grupę Ołtarza Wita Stworza, w Krakowie w kościele Marjackim — w kolorze bronzowym.

Dnia 22 VIII. 1933 wydano okolicznościowy znaczek pocztowy wartości 1.20 zł. z reprodukcją fragmentu obrazu Matejki w odsieczy pod Wiedniem z okazji 250-tej rocznicy zwycięstwa Króla Sobieskiego po Wiedniem dla użytku zagranicznego.

Wydany znaczek ten należy bezwątpienia do jednych z najlepszych i najładniejszych.

Porównując całe serje znaczków wydanych przez Austrję również ku upamiętnieniu uroczystości odsieczy Wiednia znaczków pocztowych, to również stwierdzić należy, że polski znaczek wydany z tej samej rocznicy wypadł bardzo imponująco i przewyższył pod względem tak technicznem, jak i artystycznym znaczki austrjackie i postawił polskie wydanie na pierwszym miejscu.

Dnia 11 XI. 1933 r. wydano z okazji 15-lecia niepodległości znaczek pocztowy w czerwonym kolorze, przedstawiający w środku Krzyż Niepodległości.

Znaczek bardzo ładny — lecz nie praktyczny w użyciu, gdyż puszcza barwę.

Poczta Polska w Gdańsku.

Zgodnie z traktatem Wersalskim w Paryżu 9. XI. 1920 r. i Konwencją w Paryżu określająca prawo Polski do urządzeń pocztowych na terytorjum Wolnego Miasta Gdańska, a uzupełniony umową zawartą dn. 24. X. 1921 r. w §§ 149 — 168 — Ministerstwo Poczt i Telegrafów wydało specjalne znaczki pocztowe w Gdańsku — róż-

niące się od znaczków krajowych tylko przedrukiem tychże „Port Gdańsk".

Opisy znaczków pocztowych nie umieszczam — — ze względu na szczupłość miejsca.

Poczta gołębia.

Na zakończenie pragnę nadmienić, że mamy jeszcze pocztę gołębiową, będącą niezawodnym środkiem łączności w czasie wojny.

W prawdzie poczta ta, nie posiada specjalnych znaczków pocztowych — lecz ma jedną z największych znaczeń w czasie wojny dla państwa.

Z oddalonych na pareset kilometrów — wypuszczony gołąb pocztowy — instynktem wiedziony, przenosi z jednego krańca na drugi list, którym daje znak o sytuacji lub wiadomości z dalekiego wywiadu.

Listy tego rodzaju są unikatami i niewątpliwie będą miały bardzo wielkie znaczenie w przyszłości.

Jedyna pierwszorzędna kawiarnia

„Astorja"

Katowice, ul. Marjacka

obok dworca kolejowego

Codziennie świeże ciastka,

śmietana i pieczywo.

Koncert słynnego zespołu orkiestrowego.

Sprzedaż i zakup Znaczków filatelist.

tanie wybory

Biuro Filatelistyczne

M. Markowicz

Bielsko (Śląsk) Sixta 3

Stolsko na Wystawie.

„IKAROS“

Czasopismo filatelistyczne.

Bogata i różnorodna treść z zakresu filatelji. Pośrednictwo w zamianie znaczków z zagranicznemi zbieraczami w przeszło 100 krajów. Prenumeratorzy „Ikarosu“ otrzymują bezpłatnie premję:

Podręcznik Polskich Znaczków Pocztowych, opracowany przez Prof. Łaszkiewicza, Wł. Rachmanowa, Prof St. Miksteina, St. Adamskiego i in. Prenumerata roczna zł. 3.50. Numery okazowe bezpłatnie.

Białystok, Warszawska 127.

Konto w P. K. O. Nr. 65.350.

Znaczki specjalne: Bośni, Austrji, Czechosłowacji i Węgier

sprzedaję korzystnie od ręki i na aukcjach.

Na Wystawie obecny.

(Hotel Monopol, Katowice)

Wilhelm Matzner

MOR. OSTRAVA, Nadrażni tr. 13., C.-S. R.

CUKIERNIA i KAWIARNIA „EUROPA”

Katowice, Rynek 12.

Telefon Nr. 32.689.

Poleca swoje znakomite wyroby pierwszej jakości.

Pierwszorzędne napoje po cenach umiarkowanych.

Specjalność: Śniadania Wiedeńskie.

Ciasta dostarcza się po za dom.

Fa. Poppera, Przemyśl, Mickiewicza 11.

Poleca wybory znaczków polskich i zagranicznych ułożone krajami. Interesentom wysyłam do przejrzenia za podaniem stanowiska.

Katowice — 3 minuty od dworca Katowice — Katowice

Hotel pod „Złotą Gwiazdą“

poleca dla zwiedzających wystawę filatelistyczną pokoje po najniższych cenach.

Dom Filatelistyczny A. PACHOŃSKI

Warszawa, ul. Jasna 16.

Poleca znaczki pocztowe do zbiorów, albumy i katalogi zagraniczne.

Zbiory znaczków polskich w albumach. albumy do znaczków polskich, luksusowo estetyczne wydanie własnym nakładem po cenach konkurencyjnych, już od 7.00 za album. Specjalny katalog do znaczków polskich wydany nakładem naszej firmy, nakład drugi cena zł. 3,00, dodatek do katalogu Pachońskiego znaczków polskich na rok 1930, cena zł. 1.50.

Albumy i katalogi wydane przez firmę naszą zostały odznaczone kilkadziesięcioma nagrodami: dyplomy, medale bronzowe, srebrne, na krajowych i międzynarodowych wystawach.

Posiadamy oddział numizmatyczny.

Firma kupuje zbiory całego świata, oraz pojedyńcze lepsze znaczki, monety numizmatyczne całego świata. **Uwaga: Firma posiada stolsko na Wystawie.**

Zbiór znaczków polskich bez odmian ząbkowań, kolorów i papieru nie jest kompletny!

Osobom odpowiedzialnym wysyłam do wyboru podług wydań, wyklejone w zeszytach w blokach lub pojedyńczo i dokładnie opisane. Eksponat okazowy na Wystawie.

Henryk Berowicz, Łódź, ul. Śródmiejska 40.

Towarzystwo Ubezpieczeń

„PIAST"

Spółka Akcyjna

Zarząd w Warszawie, ul. Moniuszki 10

Oddział w Katowicach, Marszałka Piłsudskiego 33

(WŁASNY DOM TOWARZYSTWA).

UBEZPIECZENIA:

Od ognia ruchomości, nieruchomości i towarów, oraz odszkodowań za straty wskutek przerwy w ruchu przedsiębiorstwa, spowodowanej przez ogień.

Od kradzieży z włamaniem ruchomości domowych, towarów ze składów, zawartości kas ogniotrwałych, oraz od rabunku przy przenoszeniu pieniędzy.

Od odpowiedzialności cywilno-prawnej we wszystkich dziedzinach życia.

Samochód (auto- casco).

Szyb wystawowych i luster od pęknięcia i rozbicia.

Transportów kolejowych, rzecznych i morskich, oraz przesyłanych pocztą walorów.

Od wypadków wszelkiego rodzaju, oraz dożywotne od wypadków spowodowanych katastrofami kolejowemi, tramwajami, jak również katastrofami na parostatkach i okrętach.

Życiowe na najdogodniejszych warunkach, z odpowiedzialnością za kalectwo lub chorobę.

Koni stadnych, wyścigowych, wierzchowych i pociągowych.

Eksponaty Wystawy Filatelistycznej są ubezpieczone w Tow. Ubezp. „Piast".

Mleczarnia ZDROWIA

właśc: HENRYK KULPOK

Katowice, ul. Dworcowa 13.

Lokal bezalkoholowy!

Poleca dla zwiedzających wystawę Filatelistyczną

Śniadania Obiady Kolacje

Potrawy jarskie i mięsne. — Napoje orzeźwiające.

ALBUM

do znaczków pocztowych „Erika"

opracowany na podstawie katalogów Michela, Senfa i Yverta z uwidocznieniem numeracji tych katalogów, nabywać można oddzielnemi krajami, względnie pojedyńczemi kartkami.

Oferty i prospekty wysyła bezpłatnie. **Ryszard Kluge**, BIAŁYSTOK, Koszykowa 1

Fa. Poppers, Przemyśl, Mickiewicza 11.

Verkaufe billigst alle Polen- Marken. Sorgfältigste Fehllisten- Erledigung. Länder- Auswahlen gegen Standesangabe.

Restauracja ZAMKOWA

Tel. 33.441 **Katowice, Rynek 6** Tel. 33.441

ŚNIADANIA, OBIADY i KOLACJE

Wina, wódki i likiery. — Dobrze pielęgnowane **Tyskie Piwa!**

Pijcie i żądajcie

wszędzie

PIWO TYSKIE

Restauracja „Pod Koleją“ Restauracja

KATOWICE, — TELEFON 32486,

ul. Wojewódzka 15. 1 minuta od gmachu Wystawowego.

Obiady — i — Kolacje

Kuchnia wyśmienita! | — | Ceny nader niskie!

Pierwszorzędne pielęgnowanie piwa różnych gatunków z renomowanych browarów.

Firma J. CZERWONOBRODA - Warszawa

UL. ŚTO-KRZYSKA 1/3

Wystawia następujące zbiory: (do sprzedaży)

1) Pieniądze papierowe polskie:
z 1794 r. (czasy Kościuszki)
z 1810 r (czasy Księstwa Warszawskiego)

2) Bony (kwitki) miastowe i prywatne:
jedyny zbiór na świecie 541 sztuk z lat 1861—63 (czasy powstania)

3) Inne pieniądze papierowe i wojenne bony miast:

4) Znaczki pocztowe Polski a jako specjalność „Lokalne Poczty Polskie“

5) Znaczki pocztowe zagraniczne

— Pijcie i żądajcie wszędzie —

koniaki i likiery

z największej na Górnym Śląsku Fabryki Likierów

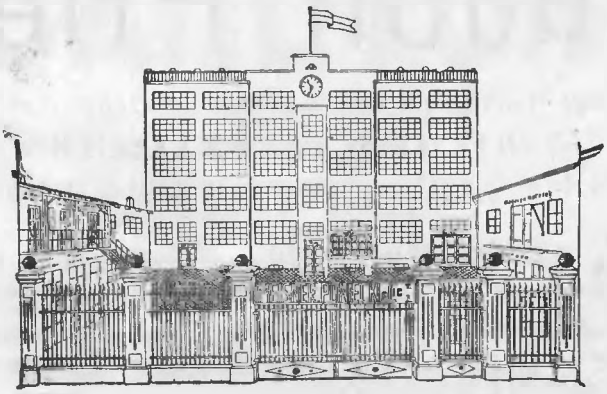

MEISNER, PONIECKI & CIE Król.-Huta

Cukiernia i Kawiarnia

Józef Przybyła

KATOWICE, ul. Św. Jana 9.

Poleca: **Duże śniadania Wiedeńskie**

Kawa — Herbata — Czekolada
2 jajka — 2 bułki lub chleby z masłem
90 gr. Marmelada 15. gr.

Małe śniadania Wiedeńskie

Kawa — Herbata — Czekolada
1 jajko — 1 bułka lub chleb z masłem
70 gr. — Marmelada 10 gr.

POLSKA I STARA EUROPA
W WIELKICH WYBORACH
STOISKO NA WYSTAWIE

P. Łabecki Dom Filatelistyczny

WARSZAWA, Nowy Świat 37.

Dom Filatelistyczny

Rudolf Friedl

przez Sąd Handlowy i Krajowy zaprzysiężony rzeczoznawca

WIEDEŃ I., WOLLZEILE 8

:—: założ. w r. 1890, premjowany 15 złotemi medalami :—:

Specjalność:

— Austrja — Węgry, Rzadkości i nowości (ostatnie także — w abonamencie)

ALBUMY NA ZNACZKI: Wyd. Schaubek, Schwaneberger i KA—BE po cenach fabrycznych, wszelkie przybory filatelistyczne w najlepszym gatunku.

Wysyłki w-g listy braków po otrzymaniu I-a referencji lub depozytu.

Najnowszy mój wielki ilustrowany katalog wychodzi w końcu maja b. r. i na żądanie wysyłam gratis i franko.

Dom sanitarny
„ESKULAP"
Telefon 32590 Katowice, ul. 3 Maja 23
Dawniej: ul. Kościuszki 5.
Dostawca do wszelkich szpitali, lecznic i kas chorych.
Poleca: kompletne nowoczesne urządzenia gabinetów lekarsk.
Aparaty Elektromedyczne, Lampy kwarcowe, Szkła laborat.
Wszelkie artykuły do leczenia i pielęgnacji chorych.
Opaski brzuszne i rupturowe. Opatrunki jak gaza, wata i tp.

Znaczki pocztowe z Wolnego Miasta Gdańska (Danzig), Port Gdańsk, Łotwa, Rosja
kupisz najlepiej i najkorzystniej tylko u f-my:
JOSEF GOLDBERGER, Gdańsk (Danzig) Kohlenmarkt 1.
Stoisko na Wystawie. — | — **Jestem osobiśśie obecny.**

S. MENCZEL
KATOWICE, Rynek 2, róg ulicy Mickiewicza 1, Tel. 3176.
Wytwórnia firanek i skład dywanów.

Pierwszorzędny Lokal Familijny
„CARLTON"
KATOWICE, ul. Poprzeczna 5. Tel 30687
Obiady i kolacje.
Znakomicie zaopatrzony bufet.
Wielki wybór wódek i likierów krajowych i zagranicznych. :-: **Piwa zrenomowanych browarów.**
Karol Łukaszek
właściciel

BIBLIOTEKA PUBLICZNA KATOWICE

Restauracja Kolejowa I. i II. kl.

w Katowicach, właśc. Jan Wawrzyc.

Poleca swą wyborną
kuchnię czynną dniem
i nocą, oraz wódki
monopolowe i gatunkowe
wina, likiery, piwa
starannie pielęgnowane.

Zwiedzającym Wystawę Filatelistyczną

śniadania, obiady, kolacje

po specjalnej cenie!

Obsługa rzetelna. — Ceny kryzysowe.

Pracownia Śląska

Zaufanie Filatelistów

Dom Filatelistyczny

Jan Witkowski, Poznań

skrytka pocztowa 370

Biuro: Fr. Ratajczaka 15 (Pasaż Apollo)
TELEFON 27-81.

Firma zorganizowana na wzór zachodnio-europejski.

Poleca w wielkim wyborze:

Znaczki polskie i zagraniczne.
Specjalność **znaczki polskie**, których posiadamy stale ogromny wybór od najtańszych do wielkich i **największych rzadkości.**

Przybory filatelistyczne własnego i obcego nakładu.

Album do znaczków polskich (H. Kaminskiego). Album blanco i katalog znaczków polskich własn. nakładu.

Wybory znaczków, szczególnie polskich.

Wydaje „Ilustrowane Wiadomości Filatelistyczne", miesięcznik poświęcony sprawom filatelistyki.

„Witkowskiego Katalog znaczków polskich".

CENNIKI, prospekty i numer okazowy „Il. Wiad. Fil." bezpłatnie na żądanie.

Prosimy odwiedzić nasze stoisko na Wystawie.

Biblioteka Śląska w Katowicach
Id: 0030000733290
II 52293
Pracownia Śląska